

Szerkesztőség:

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat

Bulev. Regele Ferdinand 4/22

(József főherceg-ut.)

Sürgőnycim: Közlöny, Arad

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN

Egész évre ... .. 960 Lej

Fél évre ... .. 480 Lej

Negyed évre ... .. 240 Lej

Havonta ... .. 80 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Egyes szám ára 5 lej,

vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Kitárt kapukat!

Karácsonyra kellemes ajándékkal kedveskedett a kormány Románia pénzügyi helyzetének. 1926. novemberének végén jelent meg az igazságügyminiszteri rendelet, amely engedélyezte az idegen valutákban történő bekebelezéseket. Eddig ugyanis Bratianu-Vintila pénzügyi külpolitikájának megfelelően, minden lehetséges eszközt igénybe vettek arra a célra, hogy a külföldi tőkét távolartsák az országból. Ezzel szemben azonban az új kormány arra a belátásra jutott, hogy külföldi tőke nélkül szinte lehetetlen ebben az országban stabil gazdasági bázist teremteni. E megfontolás vezette a kormányt abban az intézkedésében, amellyel a külföldi valuták bekebelezését tiltó, Bratianu-féle rendeletet hatályon kívül helyezte.

A romániai pénzpiac nagy örömmel fogadta a kormányt, a múlt pénzügyi politikájával szakító és a jövő kiépítése felé haladó lépését és nyomban igyekezett is felvenni az összeköttetéseket a külföldi pénzcsoporthoz, amelyek szívesen állnak a romániai tőke rendelkezésére. Pénzügyi intézkedéseink és bankházaink — legalább elvileg — számos külföldi kölcsönügyletet lehetővé tettek már, amikor most újabb és előre nem látott akadályok gördülnek a külföldi tőke bejövetele elé. Amikor ugyanis a kölcsönügyletek gyakorlati keresztülvételére került a sor, kiderült, hogy minden egyes kölcsönügylet esetében a devizacserét ellenőrző hivatalok engedélyét kell a Mossóczy-hivatalos uton kikérni. Igazolni kell továbbá, hogy a kölcsön fedezésére teljes biztosíték van, de igazolni kell azt, hogy milyen célra akarják felhasználni a külföldi kölcsönt. Végül pedig következik a legsúlyosabb gátló rendelkezés: belföldi hitelező nem kaphat engedélyt idegen valutára szóló kölcsön telekkönyvi bekebelezésére.

A kormány tehát megtalálta az ország gazdasági nyomorúságából kivezető utat, helyes politikai érzéssel rá is lépett arra, de mindjárt az út kezdetén valami érthetetlen befolyás következtében hirtelen megtorpant. Ugy, tesz, mintha előre sietne ezen az uton, pedig csak a lábait emelgeti és egy helyben topog. Amit egyik kezével adott, azt a másikkal visszavenni igyekszik. Az idegen valutákban való bekebelezés eszerint elvben meg van engedve, de gyakorlati keresztülvételére ugyanaz a kéz, amely az engedélyező rendeletet aláírta, csaknem elháríthatatlan akadályokat gördít. A külföldi tőke bejövetele készenlétben áll „ante portas”, a romániai pénzpiac vágyva vágyik egy kívülről jövő felfrissülés, megerősítés után és a kormány, amely a jól elzárt kapu kulcsát a kezében tartja, furcsa játékokat játszik mindkét féllel. Kinyitja ugyan az ország kapuját a külföldi tőke előtt, de ugyanakkor feltűzött szuronyrendeleteket állít a nyitott kapu elé és a befelé igyekvőket olyan bürokratikus tortúrán akarja keresztülvinni, hogy mindenkinek elmegy a kedve ettől a játéktól. A romániai pénzpiac mai helyzete, az ország érdeke követeli a külföldi tőkeinjekciót és a kormány kötelessége ez esetben a sürgős orvosi beavatkozás. Nyissuk meg a kapukat a külföldi tőke előtt!

Bánffy Miklós tárgyal Averescuval.

Nagyfontosságú megbeszélések Goga belügyminiszter lakásán. — Maniu Gyula Bucurestibe érkezett és megbeszéléseket folytat a fuzió ügyében.

(Az Aradi Közlöny bucuresti-i tudósítójának távirata.) Tíz nap választ még el benünket a parlament megnyitásától, amely aktus jelenti a bucuresti politikai élet újból való felindulását, ennek dacára sem mondható csendesnek és eseménytelennek a belpolitika világa. Az utóbbi napokban is szünet nélkül folytak azok a tárgyalások, amelyek a nép- és nemzeti-parasztpárt közötti fuziót igyekeztek előkészíteni. Ezeknek a megbeszéléseknek most nagy jelentőséget kölcsönöz az a tény, hogy Maniu Gyula Bucurestibe érkezett s most már ő is tevékenyen részt vesz a fuzió tárgyalásokon. Beavatott körökben a legutóbbi események következtében erősen számolnak azzal, hogy a fuzió — a sok huza-vona dacára — előbb-utóbb, csak nyelbe ütődik. A belpolitika eseményeiről bucuresti-i tudósítónk az alábbi bírádságokat közli:

Maniu Gyula ma reggel a fővárosba érkezett, ahol megbeszélést folytatott Grigore Filipescuval és Misu Cantacuzinival, akiknek lakásán azután értekezlet volt a néppárttal való esetleges fuzió kérdésében. Az értekezleten a nemzeti-parasztpárt konzervatív tagjai vettek részt. A tanácskozások befejezése után Maniu kijelentette, hogy a kérdést végleges elintézés

céljából a pártkongresszus elé terjeszti.

A parlament január 20-án történő megnyitása után Petrovici miniszter a Ház elé terjeszti a közoktatásügy terén eszközölt módosításaira vonatkozó javaslatot. Ezt követően a Magyar Párt parlamenti csoportja január 22-én közös értekezletet tart a többi kisebbségekkel gróf Bethlen György elnöke alatt. Az értekezleten a jogsegélyző iroda és a pártiroda újjászervezését is tárgyalni fogják.

Gróf Bánffy Miklós volt magyar külügyminiszter néhány nap múlva Bucurestibe érkezik és a jövő hét folyamán Goga Octavian lakásán tárgyalni fog a miniszterelnökkel és a belügyminiszterrel. — Kormánykörök megcáfolják azt a hírt, hogy a bucovinai képviselők Rascanu tábornok kormányzó kivezetése ellen tiltakoztak és azt helytelenítették. Csupán arról van szó, hogy felvilágosítást kértek az új kormányzó hatásköréről és a bucovinai miniszterhez való viszonyáról. A miniszterelnökségen különben most állapítják meg Rascanu fő kormányzó munkakörét. A tábornoknak Chisinauban és Cernautban lesznek irodái, központi irodája pedig a miniszterelnökségen lesz. Pontos hatáskörét a legközelebbi minisztertanács fogja körvonalozni.

Kibővíti az autbuszforgalmat Aradon.

Az albizottság külvárosi járatok létesítését javasolja, ellenben belvárosi közlekedést nem engedélyez.

(Arad, január 10.) Érdekes határozatot hozott ma az aradi interimar bizottság által kiküldött albizottság az autbusz ügyében. A bizottság ugyanis engedélyezte az autbuszjáratnak a külvárosokra való kiterjesztését is, ami a szétszórtan lakó polgárságot közelebb hozza a város szívéhez. Az albizottság ezzel a javaslattal, amellyel a holnapi interimar bizottság elé járul, azoknak a sürgető kívánságoknak tesz eleget, amelyeket az érdekelt külvárosok lakossága terjesztett a város vezetősége elé s amelyekben ugyanazt a kedvezményt kérték, mint a Mossóczytelep lakói. Az érdekes albizottsági ülésről a következőket jelenti az Aradi Közlöny munkatársa:

Ma este hat órakor ült össze az aradi gázgyárban az albizottság, amelyet az interimar bizottság az autbuszkérdés rendezésére kiküldött ki. Az ülésen Angel István dr. interimar bizottsági elnök, elnökölt és megjelent dr. Moldovan Silvius, dr. Miclea Sever, és dr. Széll Lajos. Résztvettek még Kaufmann Kamil gépüzemigazgató és Ungár Sándor vállalkozó. Elsősorban a Mossóczy-telepi járatot tárgyalták le. Angel István dr. indítványára elhatározták, hogy senki más nem veheti igénybe ezt a járatot, mint a telep lakossága, hogy ezzel ne okozzon az autbuszjárat kárt a kisvasutnak. A város lakossága a belváros területén nem közlekedhet az autbuszon, amely Avram Iancu (Szabadság)-tértől a telep felé indulva, nem áll meg a városban, csak a telepen. A telepről jövet a városban csak leszállni lehet, felszállni nem. Ezzel megóvják a kisvasut érdekeit. A 15 százalékos illeték megmarad. A külvárosok lakosságának kérelmére és a kisvasut jövedelmének fokozására elhatározták, hogy az autbuszjáratot a város

más részére is kibővíti. Hosszas vita után Angel István dr. elnök indítványára az alábbi módon engedélyezték az autbuszjárat kiterjesztését. Az egyik járat az Avram Iancu (Szabadság)-tértől az ujaradi hidig megy és vissza. Ezt azonban csak akkor léptetik életbe, ha megfelelő számú autbusz áll a vállalkozó rendelkezésére, aki elsősorban a többi külváros közlekedését tartozik lebonyolítani. A másik járat a városházától indul ki és a Horia (Széchenyi)—Consistorului (Batthyány)—Maraesti (Kossuth)—Episc. Ciorogariu (Vécsey)—Numa Pompiliu (Kasza)—uccákon keresztül a vásártérig megy és vissza. A másik járat a színházról indul ki és az Eminescu (Deák Ferenc)—(Calvin) Dorobantilor—(Urbán Iván)—uccákon keresztül halad a temetőig, onnan pedig a Saguna (Varjassy)—Cogalniceanu (Mikes Kelemen)—szerb templom—Alex. Gavra (Csernovits)—Grig. Alexandrescu (Bercsényi)—Corvin (Hunyadi)—uccákon keresztül visszafelé a színházhoz. Az albizottság tekintetbe vette, hogy a külvárosi lakosság gyermekei gyalog kénytelenek menni a hidegben iskolájuk felé és a tisztviselők sem tudnak megfelelő módon hivatalukba jutni külvárosi lakásaikból. Leszögezte az albizottság, hogy Ungár Sándor csupán ideiglenes jellegű engedélyt kap és nem koncessziót és az engedélyt bármikor, kártérítési vagy felmondási kötelezettség nélkül, bevonhatják. Amennyiben a vállalkozó megnöveli autbuszai számát, ezt tartozik bejelenteni a város vezetőségének.

A bizottsági határozat a holnapi interimar ülés elé kerül jóváhagyás végett és amennyiben a bizottság azt helybenhagyja, szerdán reggel már megindul az említett utvonalon az autbusz közlekedés.

Ötszáz rendőr őrzi a Banca Nationalat.

Hogyan védekeznek a nemzeti bank a hamisítások ellen. — Ahol az ezerlejes készül, — Páncéltérmeiben az aranytartalék.

(Az Aradi Közlöny Bucuresti-i szerkesztőségétől.) A Banca Nationala varázsos rejtelmei közepette igen érdekes látványt nyújt az a terem, ahol a különböző hamisítványok vannak összegyűjtve. Minden hamisítvány külön ramába téve lóg a falon. Egyiknél-másiknál, ha nem volna pinos tintával körülrajzolva a hiba, nem is lehetne megállapítani, hogy nem valódi. Néha csupán egy „á” betű ékezte árulta el a hamisítót, másszor egészen durva hibákat csinált a valószínűleg ideges csaló, egy egész szót kifelejtett. Valószínűleg külföldi és a viszonyokkal nem ismerős ember lehetett a hamisítója annak a bankjegynek, amely a következő felirást viseli: „tizezer lej”. A legérdekesebb hamisítvány kétségtelenül Magnificentus mester műve. Ez az ur, akivel különben sikerült megismerkednem és megérdeklődni, hogy külön cikkben foglalkozunk vele, még a háború előtt felvitt a Banca Nationalaba egy ötszáz lejest.

„A művészetek császára”.

— Tessék megállapítani, hogy ez a pénz hamis-e — kérte a pénztárban levő tisztviselőt.

A tisztviselő, miután alaposan szemügyre vette a neki átadott pénzdarábot, hosszas vizsgálódás után megállapította, hogy a pénz valódi.

— Annak nagyon örülök — mondta Magnificentus mester — ezt a pénzt tudniillik én csináltam...

Magnificentus mesternek ezt a kijelentését pár perc múlva már a bank akkori kormányzójának irodájában kellett megismételnie. A bank szakértői újból megállapították, hogy az ötszázlejes nem hamisítvány. — A mester most, hogy reputációját megőrizze, kénytelen volt rámutatni az ötszázlejes egyik sarkában elrejtett jelre. Egy nagy „M” betűre, a saját kézi jegyére. Magnificentus mester azóta állandó életjáradékot kap a banktól, nagyszertűen él, a névjegyéen ez áll: „Imperator Artelor”, a művészetek császára s a nemzeti bank semmi egyebet nem követel tőle, csak azt, hogy az életjáradék fejében ne csináljon többé bankjegyeket.

Ahol az ezerlejes készül.

Az épület Smardan-ucca felőli részén a pincehelyiségben áll tízenkét darab hatalmas pénzsajtó gép. Valaha itt nyomták a papír 1 és 2 lejeseket. Amióta ezeket a papír aprópénzeket kivonták a forgalomból, a bank lassanként berendezkedett a nagyobb címletek nyomására is. Először az 5 és 20 lejeseket kezdték nyomni, de ma már megérkeztek Franciaországból a teljesen modern pénzsajtók. Hat darab új Lambert-féle pénzsajtó áll egy külön teremben, melyekkel már az 500 és 1000 lejeseket is elő lehet állítani.

A kincses kamara.

A pénz palotájában való érdekes vándorlásuk egyszerre csak végeszakadt.

— Gata — mondta finom udvariassággal a kísérem — eddig van, több látvány nincsen. Ha csak meg nem akarja még nézni a kormányzó ur elsőemeleti privát lakását, vagy az ugyancsak az első emeleten levő katonai grafikai és térképrajzoló osztályt.

— Téved uram — mondtam — még nem láttam a legfontosabbat... az aranyakat. Hol van a bank kincses kamarája?

A kísérem nevetve világozott fel róla, hogy a földalatti páncélkamarát talán még sem lehet minden idegennek megmutatni. Kétszer is elmentünk az oda vezető ajtó mögött. A szolgák közül is csak nagyon kevesen voltak még oda lent. A kísérem, akire pedig már milliós szállítványokat bízott a bank, is csupán csak néhányan voltak oda lent. Az épület alatt, méteres vasbeonfalak közé van építve ez a páncélszoba. A levezető ajtó mögött van tulajdonképpen az óriási acélból készült vastorlasz. Emögött néhány méternyire egy újabb acélajtó. És csak ezután lehet bejutni a páncélszobába. A páncélszobában apró kis kamarákban vannak elhelyezve a Banca Nationala aranytartalékai. Mindegyik kamara természetesen külön páncélszekrényt képez.

A huszlejes borralaló.

Ötszázhusz rendőr őrzi a Banca Nationalat. Ezeknek a fele nappal, a másik fele éjjel teljesít szolgálatot. A bank látja el őket ruhával, fehér keztyűvel, jobb fizetést is kapnak mint a városban szolgálatot teljesítő rendőrök, viszont a bank tökéletes fegyelmet is követel a rendőroktól. Ugy állnak ott a folyosó sarkában mint az oda öntött cövekek. És ugyanez a fegyelem van a szolgák között is. Amikor a kíséremnek, aki majdnem egy órán keresztül járkált velem ebben az épület-labirintusban, egy huszlejest akartam átadni a fáradságáért, mosolyogva mondta:

— Köszönöm uram, de nekünk nem szabad borralalót elfogadni.

Megsértették egy magyar szenátor mentelmi jogát.

Balogh Arthur dr. panasza a szenátusban.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának telefonjelentése.) Dr. Balogh Arthur nyugalmazott egyetemi tanár, kolozsmegyei szenátor egy sajtópörből kifolyólag a kolozsvári törvényszék elé idézték. Dr. Balogh Arthur a komplikációk elkerülése végett megjelent a

Az első percekben meghatott ez a pompás fegyelem és csak később férközött hozzám a kétkedés ördöge. Ez az ember, aki egész napját ott tölti milliós vagyonok mellett, talán nem is tud egy huszlejessel mit kezdeni, meg kellett volna próbálnom, hogy egy nagyobb címllettel honoráljam a fáradságát.

Amikor elhagytam a Banca Nationala épületét, a kapu előtt álló rendőr illedelmesen szalutált. Eszembe jutott az az anekdóta, amely az egész világ összes vicclapjait bejárta, de a mely kétségtelenül innen Bucurestiből indult ki. Egy kistökés tizezer lejt tett be a Banca Nationale-ba. Minden hónapban kivett ezer lejt és amikor az utolsó ezer lejt is kivette és épen úgy, mint most én, jött ki a bankból és a rendőr illedelmesen szalutált, oda szólt a kötelességét teljesítő rendőrnek:

— Hé, rendőr, most már nem muszáj itt állnia. haza mehet... F. A.

tárgyaláson, ahol megállapítást nyert, hogy a kérdéses cikket nem ő írta. A szenátor a tárgyaláson tiltakozott megidézése ellen és kijelentette, hogy mentelmi jogának megsértését tudomására hozza a szenátusnak. Az esetnek folytatása lesz a szenátusban.

Andrássy Gyulát kibuktatták a magyar főrendiházból.

Nagy izgalmak közepette választották meg a mágnások a magyar felsőház harmincnyolc főrendjét.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Feszült érdeklődés kísérte egész Magyarországban a szombati főrendválasztást. A választás iránt annál is nagyobb érdeklődés nyilvánult meg, mivel — mint megirtuk — a péntek este tartott értekezleten nem jött létre megegyezés a pártok között és örgróf Pallavicini György önálló listát terjesztett be, amely sokban különbözött a gróf Széchenyi Emil által benyújtott hivatalos listától. Az ellenzéki listán szerepelt herceg Lónyay Elemér, gróf Andrássy Géza, gróf Bathhány Zsigmond, gróf Csekonics Iván, gróf Cziráky László, gróf Dessewffy Emil, gróf Majláth György, gróf Pallavicini Alfonz Károly, gróf Pejácsevich-Mikó Endre, gróf Széchenyi István, gróf Wenckheim József, gróf Zichy-Mesko Jakab, gróf Zselenszky József és báró Orczy Andor.

A főrendek választó ülését báró Wlassics Gyula szombat délelőtt 11 órakor nyitotta meg és meleg szavakkal üdvözölve a megjelenteket, bejelentette a szavazás kezdetét. Délután négy óráig tartott a szavazás, amely hatalmas meglepetést hozott. Este félhétig tartott ugyanis a szavazatok összeszámlálása, amely után báró Wlassics ismertette, hogy összesen 150 szavazatot adtak le, 37 örökös főrend tartózkodott a szavazástól. A szavazatok szerint: herceg Bathhány-Stratmann László 150, gróf Almásy Dénes 144, gróf Andrássy Géza 121, gróf Bathhány Lajos 136, gróf Bethlen Pál 116, gróf Cziráky József 146, gróf Edelsheim-Gyulay Lipót 117, gróf Erdődy Sándor 117, id. gróf Eszterházy Pál 140, gróf Festetics Vilmos 108, gróf Hadik-Barkoczy Endre 99, gróf Hadik János 122, gróf Hunyady József 147, gróf Károlyi Gyula 146, gróf Khuen-Héhvány Károly 149, gróf Majláth György 122, gróf Semsey László 140, gróf Somsich László 150, gróf Szapáry György 146, gróf Széchenyi Bertalan 143, gróf Széchenyi Aladár 95, gróf Szirmay Sándor 121, gróf Wenckheim László 105, gróf Zselenszky Róbert 148, gróf Zichy Aladár 150, gróf Zichy Lipót 70, báró Fiáth Pál 139, báró Harkányi János 100, báró Inkey József 140, báró Jeszenszky Sándor 116, báró Kende Zsigmond 100, báró Prónay Dezső 146, báró Véchev Miklós 140 szavazatot kapott. Már mielőtt felleltavasták a neveket, az arisztokraták köréből megjelent kiáltások hangzottak fel:

— És mi történt gróf Andrássy Gyulával! Néhány perc múlva erre is megkapták a választ: Gróf Andrássy Gyula, annak ellenére, hogy mind a két listán szerepelt, kimaradt, mert mindössze 67 szavazatot kapott és így nem került be a felsőházba. Bukása nagy konsternációt keltett, miután biztosan számi-

tottak arra, hogy bekerül a felsőházba. Ezután az elnök egy órát adott a póttagok választására, ami rövidesen meg is történt. Póttagok: gróf Andrássy Sándor, id. gróf Bathhány Zsigmond, gróf Cziráky László, gróf Csekonics Iván, gróf Dessewffy Emil, ifj. gróf Erdődy Rudolf, ifj. gróf Eszterházy Pál, gróf Halber József, gróf Hoyos Miksa, gróf Károlyi Imre, gróf Majláth György, ifj. gróf Nemes János, örgróf Pallavicini Alfonz Károly, gróf Pejácsevich-Mikó Endre, gróf Pongrácz Jenő, gróf Széchenyi Andor, gróf Széchenyi Domonkos, gróf Széchenyi Géza, gróf Sztáray Tasziló, gróf Teleki László, gróf Wenckheim József, gróf Wilczek Frigyes, gróf Wimpffem Siegfried, gróf Zichy-Mesko Jakab, báró Fiáth Miklós, báró Harkányi Sándor, báró Inkey Pál, báró Ivánka Géza, báró Orczy Andor, báró Perényi Péter, báró Piret-Bimain Gyula, báró Prónay Gábor, báró Radvánszky Kálmán, báró Sennyey Miklós, báró Solymossy Jenő, báró Vay László lettek.

Megkezdődnek az adóösszeírások Aradon.

Az aradi pénzügyigazgatóság felhívása a közönséghez.

(Arad, január 10.) Az aradi pénzügyigazgatóság ezúton hozza az aradi adózó polgárok tudomására, hogy folyó hó 12-én a helyszínen kezdik meg a ház-, kereskedelmi-, ipari- és globális adójövedelmek összeírását. A pénzügyigazgatóság felkéri az alább megjelölt utcában lakó adózókat, hogy tartsák kéznél a házaikra vonatkozó vételi és bérszerződéseket, a lakók pedig a házbér fizetését igazoló nyugtát, vagy könyvecskét. A kereskedők és iparosok a személyzeti és forgalmi adókönnyvelő kötelesek felmutatni. A városban egyidejűleg 10 bizottság működik. Folyó hó 12-én a bizottságok az alábbi uccákban jelennek meg:

I. számú bizottság Gájban; a II. számú bizottság a Mossóczy-telepen, Negruzzi Petru Rares, C. Leucutia uccákban; a III. számú bizottság a Calea Radnei-uton; a IV. számú bizottság E. Radu, N. Oncu, Ep. Ciorogariu uccákban; az V. számú bizottság a G. Onescu, Caragiale, Sincal uccákban; a VI. számú bizottság az Abatorul, Raicu és Ratiu uccákban, a VII-es számú bizottság a Vacaresti és Sabinelor uccákban, a VIII-as számú bizottság az Ureche, Stasescu és Remus uccákban; a IX-es számú bizottság a Borcea, Romul és Cuzavoda-uccákban és a X.-ik számú bizottság a I. Calvin-uccában.

A félkezű nábob romantikus szerelme.

A heves apanázs-csata és az óvatos lumnalmérgezés. A losonci milliomos Herczog-fiu segítségül veszi szíve választottját.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Herczog Imre, Herczog Ignác, az ismert losonci dúsgazdag szeszgyárosnak 28 éves fia — mint megirtuk — szerelmi bánatból öngyilkosságot követett el. A romantikus hátterű öngyilkossági kísérlet igazi okáról, s annak érdekességeiről tudósítunk most az alábbi nagy feltűnést keltő részleteket közli:

A fiatal Herczog-fiu, aki a világháborúban mint huszárfőhadnagy teljesített szolgálatot, egy ütközet alkalmával elveszítette balkezeit.

A háborúból csonkán és erősen megromlott idegekkel tért vissza apja hatalmas birtokára, ahol már sehogy sem tudott beleilleszkedni a vidéki milióbe, a gazdasági munkába és megbarátkozni a polgári életfelfogásokkal. A hatalmas Herczog-vagyony a háború alatt csak mégjobban megnőtt s így a családnak valóban nem okozott különösebb gondot az exentrikus magaviseletű fiu elhelyeztetése. De losonci Herczog Imre lassan-lassan megtalálta a maga életformáját és leginkább előkelő budapesti társaságokban, vig lokálokban volt látható, vagy Losoncon vadászattal töltötte idejét.

A háborúban sokat szenvedett fiatalember kívánságait a család minden tagja respektálta és természetesen

bőven gondoskodtak arról is, hogy Herczog Imre soha szükségét ne szenvedjen.

A félkezű Herczog-fiúnak, a pesti társaságok népszerű tagjának, 100—150 öltözet ruhájáról, pompás vadászfegyvereiről és apróbb mulatózásairól legendák keletkeztek, de ugyanígy sok szó esett könnyen hevülő szívéről is, mely rövid néhány esztendő alatt több ízben szikrát fogott egy-egy ismeretség kapcsán.

Legutóbb egy polgári családból származó losonci leánnyal ismerkedett meg Herczog Imre és a barátság csakhamar szerelemmé nőtt. A fiatalember hevesen udvarolni kezdett a leánynak, akinek szülei természetesen örömmel fogadták az előkelő és dúsgazdag vőlegényjelöltet, aki

határozott formában is tudtára adta a leánynak, hogy rövidesen feleségül veszi.

De maga Herczog Ignác, a losonci Herczog-család feje sem ellenezte ezt a házasságot, csupán bizonyos feltételeket szabott fiának. E szerint, ha ez a házasság csakugyan megtörténne, mindössze

havi 5000—6000 csehkorona apanázst biztosítana az ifjú párnak.

Losonci Herczog Imrénak sehogy sem tetszett ez a „korlátozás” és a családi tanács előtt kijelentette, hogy ilyen körülmények között nem kötheti meg a házasságot. Herczog Ignác, az apa, nem adott konkrét választ, mire a könnyen izguló fiatalember bejelentette, hogy öngyilkos lesz.

Mielőtt még bárki lebeszélhette volna tervéről, váratlan változás állott be. Karácsony előtt ugyanis Herczog Imre találkozott ismét szíve választottjával, akinek kijelentette, hogy most már nem veheti feleségül. A leány erre azzal válaszolt, hogy ő maga is meggondolta a dologot és rövidesen máshoz megy feleségül. E beszélgetést követő este Herczog Imre felkereste egyik losonci gyógyszerész ismerősét, a kinek lumnál-receptet mutatott fel és megkérdezte, hogy ilyen mennyiségű lumnál vajon életveszélyes-e?

A gyógyszerész megnyugtató válasza után Herczog Imre hazatért s a kastélyban levő szobájában bevette a három kis adag port.

Mielőtt azonban a lumnál hatása jelentkezett volna, behívatta a szobájába a szobaleányt, a kihez így szólt:

— Ertesítsék apát, hogy öngyilkos lettem.

A kastélyban természetesen nagy riadalom támadt, értesítették Herczog Ignácot, majd orvos érkezett, aki csakhamar megállapította, hogy Herczog Imrénak semmi komolyabb baja nincs. Mindenesetre azért idegei pihentetése céljából tanácsos, ha valamelyik budapesti szanatóriumba szállítják.

Igy került losonci Herczog Imre a buda-

pesti Liget-szanatóriumba, ahol már Sándor bátyja várta őt. Herczog Sándor ugyanis pihenés céljából költözött néhány héttel ezelőtt a szanatóriumba, ahol most öngyilkosjelölt öccsével találkozott. A szanatóriumban lo-

Magyar lutheránus püspökség lesz Aradon.

Megérkezett az aradi lelkészi hivatalhoz az engedélyező okirat. — Frint Lajos főesperes nyilatkozata.

(Arad, január 10.) Az aradi evangélikus lelkészi hivatalhoz most érkezett be a kultuszminiszter leirata, melyben engedélyezte a magyar szuperintendencia megalakítását és a szuperintendensi választás megtartását. Munkatársunk beszélt ma ez ügyben Frint Lajos aradi evangélikus főesperessel, aki egyébként a szuperintendensi tisztség legkomolyabb jelöltje s így magyar lutheránus püspökség szék helye is előreláthatólag Arad lesz s tőle az alábbi információt kapta:

— Öt év óta töreksenek a Romániához csatolt magyar evangélikus egyházközösségek arra, hogy ha nem is püspökséget, de legalább önálló szuperintendenciát alkothassanak. Mindmostanáig ennek a fáradozásnak nem volt eredménye, mert a kormány azelőtti vezetői a magyar egyházközösségeket a szász ev. egyházhoz akarták csatolni. Most azonban részint személyes, részint írásbeli kérelmek következményeképp a kultuszminiszterium a most érkezett leirattal, a már szeptember 7-én szóbelileg megígért szuperintendencia-szervezési en-

sonci Herczog Imre drámaí jelenetek között kérte apját, hogy a már jelzett korlátozások nélkül is egyezzen bele a házasságba, mire

az apa természetesen beleegyezését adta

és ennek megtörténével Herczog Ignác két fiával, köztük az élettel újból megbékült Imrével a legnagyobb egyetértésben visszatért Losoncra, ahol rövidesen megtartják az esküvőt.

gedélyt megadta. A leirat azonban azt a kikötést tartalmazza, hogy a megválasztandó szuperintendens nem közjogi hatóság kifejezésénél az egyházzal belülről gyakorolhatja az egyházi főhatóság jogait az egyház alkotmányának statutumai szerint.

— A szuperintendens megválasztásának módozataira, egyáltalán a szervezésre vonatkozólag tanácskozások lesznek a zsinat-presbiteri egyház elnöksége és a kultuszminiszterium között. A kezdeményező lépés ebben a tárgybán már meg is történt, amennyiben kérelmet intéztek a miniszterhez, hogy a személyes tárgyalás céljából a legközelebbi időben egy napot jelöljön ki. Ezen a tárgyaláson fog eldőlni, hogy a szuperintendencia szervezésének módja teljes mértékben megfelel-e majd kívánalmainknak, mert mi tudvalevőleg olyan szervezet engedélyezését kértük, mint a minő a királyhágón-inneni református egyház szervezete. Ezen kívülről természetesen több függő kérdés is megvitatásra kerül ezen a tárgyaláson, amely alighanem rövidesen meg fog történni.

Vasuti fosztogatóbandát fogtak Curtici-on.

Kézrekerülnek a vasuti szállítmányok megdézsmálói. — Már eddig is több millió kárt állapítottak meg.

(Arad, január 10.) Az aradi államrendőrség két hétig tartó, nagy körültekintéssel és titokban végzett nyomozása után, tegnap egy számos tagból álló vasuti fosztogató bandát leplezett le, amely hónapok óta folytatja üzletét és milliókra menő hatalmas összegekkel károsította meg az államot, meg aradi és erdélyi kereskedőket, akiknek áruai a kurticsi állomáson mentek keresztül. Ezek a hihetetlen vakmerőséggel végrehajtott vagonfosztogatások, az eddigi nyomozás adatai szerint, olyan nagyarányúak, hogy hasonló alig fordult elő az aradi rendőrség bűnkronikájában. A rendőrség figyelme akkor fordult Curtici felé, amikor hónapokkal ezelőtt az aradi állomáson leplezték egy vagonfosztogató társaságot, de a fosztogatások nem szűnnek meg, mert az Aradra érkező szállítmányokból továbbra is hiányoztak nagyobb értékű áruk. Az utóbbi időben azután, a fosztogatások mindig hatalmasabb-arányúak és merészebbek lettek.

Mint ismeretes, — legutóbb — Kálmán Andor aradi automobil-vállalkozó részére érkezett automobiloikat a fosztogatók teljesen leszerelték, csupán a kocsik vázát hagyták meg. Eleinte azt hitték, hogy a fosztogatások Aradon történtek és nagyobb figyelemmel kísérték az Aradra érkező autószállítmányokat. Két héttel ezelőtt újabb két kocsi érkezett az aradi állomásra és megérkezése után azonnal megvizsgálták a szállítmányt. Megállapítást nyert, hogy akkorra már mind a két autót leszerelték a fosztogatók. A bűrüléseket ellopták, a lámpákat, motorokat és minden megmozgathatót levettek az autókról, csak a két váz maradt meg. Ugyanebben az időben egy aradi kereskedő feljelentést tett a rendőrségen, hogy egy Berlinből érkezett rádió-szállítmányát dezmálták meg. két rádiót vittek el teljes felszereléssel. A következő napon egy értékes motorkerékpár hiányzott az egyik vagonból. A napokban pedig megismétlődött az autósosztogatás; ismét két autót raboltak ki a fosztogatók.

A figyelem most már az aradi állomásra Curticira terelődött. Két rendőrtiszt ment ki

Aradról Curticira, mert mindinkább valószínű volt, hogy a fosztogatóbanda a közeli határállomáson működik. Ugyaneznap a rendőrség összeállította a fosztogatások miatt beérkezett panaszokat, amelyeknek összege csak Aradon felülhaladja a kétmillió lejt. Curticin keresztül azonban nemcsak Aradra, hanem Erdély és a Regát majdnem minden városába mennek át és a többi városok kereskedői is állandóan panaszkodnak arról, hogy a Curticin keresztül érkező áruszállítmányaik nagy hiánnyal érkeznek meg. Ezeknek a vakmerő fosztogatásoknak következménye az lett, hogy egyes városok kereskedői máris lehetőleg úgy intézkedtek, hogy áruik ne Curticin menjenek keresztül. Curticin pedig néhány hónap óta felűnően megcsappant az import forgalom. Sőt az exportra is hatással volt, mert a fosztogatók a külföldre indított vagonokat is megdézsmálták és e miatt is számos panasz érkezett a romániai exportőrökhöz.

Ezalatt Aradon és Curticin teljes apparátussal folyt a rendőri nyomozás. A határállomásra küldött rendőrtisztek nagy titokban éjjel-nappal ügyelemmel kísérték a beérkező vagonokat és tegnap a türelmes és lelkiismeretes munkájukat siker koronázta. A fosztogató banda tíz tagját éppen abban a pillanatban sikerült tettenérni, amikor egy vagonfeltöréssel dolgoztak. Mindnyájukat letartóztatták és Aradra kísérték őket. Kihallgatásuk alkalmával megdöbbentő adatok kerültek felszínre. Kiderült, hogy a bandának kívülük még számos tagja van, akik nemcsak Aradon, Curticin, hanem Erdély többi városaiban is működnek. A banda tagjai állandó összeköttetést tartottak fenn és értesítették egymást az értékes árukkal megrakott vagonok érkezéséről. Az elloptak áruk értéke szinte kiszámíthatatlan összegeket tesz ki és az árukat az egész ország területén ügynökök által terjesztették. A nyomozás még a kezdeti stádiumában van és előreláthatólag a letartóztatottak száma több lesz száznál. A rendőrség a gyanúsítottaknál több helyen házkutatást tartott és rengeteg árut foglalt le. A nyomozás további folyamán szenzációs leleplezések várhatók.

Művészet.

* Az aradi városi színház heti műsora. Kedden: Cirkuszhercegnő, operett. (B. bérlet.) Szerda: Cirkuszhercegnő, operett. (C. bérlet.) Csütörtök: Cirkuszhercegnő, operett. (A. bérlet.) Péntek: Cirkuszhercegnő, operett. (B. bérlet.) Szombat: Cirkuszhercegnő, operett. (Bérletszűnet.) Vasárnap d. u. 3 órakor: Peleskei nótárius. 5 és fél órakor: Cárnök. 8 és fél órakor: Cirkuszhercegnő, operett. (Bérletszűnet.)

* Budapesti színházak műsora. Budapestről jelentik: A pesti színházak e heti műsora a következő: Magyar Színház: Kedd: Sárga Illiom; szerda, csütörtök, szombat, vasárnap este: Játék a kastélyban; péntek: Párisi kirakat, vasárnap délután: Az új földesúr. — Városi Színház: Kedd: Bob herceg; szerda: Varázskorongó; csütörtök, szombat, vasárnap este: Asszonykám; péntek: A szevillai borbély (Alvár Gitta felléptével); vasárnap délután: Nebántsvirág. — Vigaszínház: Kedd, csütörtök, szombat, vasárnap délután: A Noszty-fiu esete Tóth Marival; szerda, péntek, vasárnap este: Nem nőülök. — Királysínház: Kedd, szerda: A cirkuszhercegnő, csütörtökön nincs előadás; péntek: Aranyhattyú (elsőször); szombat, vasárnap: Aranyhattyú; vasárnap délután: Chopin. — Fővárosi Operettszínház: Egész héten minden este és vasárnap délután: Vigyázat! Női szakasz. — Belvárosi Színház: Kedd, szerda, péntek, szombat és vasárnap este: Egy férfi eladó; csütörtök: A vasáros. — Andrássy-ut színház: Egész héten: A csodálatos nagymama (Ilsvay Rózi, Lukács Pál, Vaszary Piroksa, Boross, Bársony). Majd a Raposa, Szerbuc Sára, Szerelmi levelező, A brazilai ültetvényes, Kökény Ilona, Vaszary Piroksa, Radó magánzáma. — Royal-Orion: Egész héten: Varieté, A zsványkirály, Zerkovitz—Harmath új nagy operettje, Kiss Ferenc és Somogyi Nusi vendégfelléptével. A Loros zenebohócok, The Kidlay amerikai excentrikusok, Solti Hermin, Szokolay Olly, Dénes Oszkár.

DOHNANYI III. quartettjének premiere WALDBAUER-KERPELY hangversenyén a mai

* Popp Sándor képiállítása. Művészi felfogásaikhoz hű maradt akadémikus festők doyen-ja Popp Sándor cluji festőművész, akinek a kulturpalotai tárlatán kiállított vásznai egy vérbeli piktor tökéletes művészi alkotóképességét jellemzik. Popp Sándor néhány évvel ezelőtt még a budapesti festőakadémia rendes tanára volt, családi vonatkozásai miatt aztán Erdélybe jött s véglegesen Clujon telepedett le, ahol a rövidesen létesítendő képzőművészeti főiskola dékánai tisztét szánták neki. Popp Sándor különösen a város- és faluvégek csendes, szindus harmóniáját szereti és nálánál senki sem tudja jobban életálni az alullévő és igen csöndes életet főlk külső dekorációit: a dűledező viskókat, kerítések mentén viháncoló gyermekeket és a merengő, poros uccavégeket. Leleke prizmán át nagyszerű fogékonysággal érzékelteti az alkoni és hajnali fényhatásokat. Csodálatosan művészi teljesítménye a két „Busteni részlet“, Haragos sziklák a reggeli és a lebuvo nap megvilágításában két különböző meglátást tükröznek vissza s egymás mellé helyezve, a két vásznon súlyos művészi problémát oldott meg megdöbbentő erővel Popp Sándor. „Őszi hangulat“, „Szamos partján“ és a „Városvege — reggel“ címet viselő képei pompás színhatásukkal emelkednek ki. Az „Azugai rész“, „Képek az erdő alatt“ és az „Erdői részlet“ párasan finom esti hangulatai jellemzik legerősebben Popp Sándor művészi egyéniségét, akinek palettájáról még a komor, sötét színek is bizonyos puhasággal áradnak szét. (p. a.)

* Visszaadjuk a pénzt a D'Artesi hangverseny jegyeiért. Valóban olyan jó, vagy csak nagy reklámot csinálnak neki? Ilyen és hasonló kérdések forognak közszájon D'Artesi hangversenyével kapcsolatban. A közönség megnyugtatóására, hogy valóban a világ egyik legnagyobb koloratúrekesnőjének a művészetében fog gyönyörködni és hogy a reklám nem túlzott, a rendezőség ezenél nyilvánosan és kötelezőleg kijelenti, hogy mindazoknak, akik becsapva érzik magukat, mert nem azt nyújtottuk, amit beígértünk, a hangverseny végén visszatérítjük a jegyek árát és e célból a pénztár a hangverseny végéig nyitva marad. Váltás tehát meg a jegyét Oláh cégnél, minden kockázat nélkül. Az e-kélyjegyekből már csak néhány darab van.

Vallomások az új házbéradóról.

A házbéradó után is be kell adni (Arad, január 10.) Az új házbéradótörvény végében érdekes újabb esemény történt: a pénzügyminiszter elrendelte, hogy a házak utáni jövedelmekről is legkésőbb 1927. január 31-ig be kell adni a vallomásokat. Ez a rendelet nemcsak a magánosokra, hanem a nagyobb kereskedelmi cégekre, részvénytársaságokra és szövetkezetekre is vonatkozik, amelyek különben ráérnek adóvallomásaikat február, illetőleg április végéig beadni.

A házbéradó bevallására a 3. számú blanketta szolgál. Ezen a nyomtatványon kellő kitanítások vannak arra nézve, hogy hogyan kell az egyes rovatokat kitölteni. Fel kell tüntetni, hogy hány házrész, hány lakás van (földszinten, I., II. stb. emeleten), hány szobából és milyen mellékhelyiségekből állanak az egyes lakások, kik a lakók és a vallomás kitöltésének idején mennyi bért fizetnek. Ha pedig a házat maga a tulajdonos lakja, akkor fel kell tüntetni az 1923-ban megállapított bérleti értéket. Megjegyzendő, hogy a törvény aképen intézkedik, hogy az 1919. után megszerzett házaknál ez a bérleti érték nem lehet kisebb, mint a vételárnak 5 százaléka.

A vallomási ivateket (deklarációkat) pontosan kell kitölteni, mert a hiányosan, vagy nem pontosan kitöltött adóvallomásokat úgy tekintik, mintha be sem adták volna, már pedig a

* Mire készül a színház? A Cirkuszhercegnő szinte példátlan sikere, amely sorozatos előadásokat biztosított a világhírű darabnak, lehetővé tette, hogy a szintársulat új operettekre és prózai darabokra készüljön. Lázás és lelkes munka folyik a színpadon és próbatermekben, hogy a műsor legközelebbi újdonságaival elkészüljenek. A legközelebbi operett-újdonság a Hajtóvadászat lesz, amely a budapesti Városi Színház nagyszerű kasszadarabja. Előadásra teljesen elkészült a Csókos asszony és az Éva. A két operettnak a legközelebbi reprise külön érdekesség lesz. A prózai újdonságok közül most próbálják a Szomorúságának énekesé című megrázó drámát, amelyet Aradon a vilnaiak játszottak. A magyar prózai újdonságok közül Fodor László bájos vigjátéka, a Szeretek egy színésznőt már készen várja a premiért. Miként látható, a színház ökonómikusan használta fel azt az időt, amely a Cirkuszhercegnő sorozatos előadásai következtében rendelkezésére állt.

BEETHOVEN és MOZART LEGSZEREBB quartettjelt játszik ma este WALDBAUER-KERPELYÉK.

* Aradi egyetemi tanár-előadása a Kulturpalotában. Az Astra román irodalmi egyesület rendezésében vasárnap délután a Kulturpalota ez alkalommal zsufolásig megtelt koncerttermében „A színész személyisége“ címen igen nagy érdeklődés mellett tartotta meg nívós előadását Petran Coriolan dr. ismert műtörténész, a cluji tudományegyetem rendes tanára. Petran a művész lelkének dus tartalmát ismertette a hallgatósággal és apróbb epizódok felemlítésével vetett fényt ismert művészi nagyságok lelki konstrukcióinak a külső behatásokkal szemben különösen érzékeny, de mindazonáltal egyéni világára.

CHOU-CHOU?

Rádó-műsor.

Kedd, január 11. Wien—Klagenfurt: 20.05. Strauss József-est. — Graz: 20.05. Hangverseny. — Pozsony: 20.05. Szimfonikus hangverseny. — Zágráb: 20.30. Operettest. — Milano: 20.45. Részletek a Bohémekből. — Breslan: 20.25. Szimfonikus hangverseny. — Prága: 20.02. Hangverseny. — 21.15. Fuvós zenekar. London—Davenport: 22.30. Szimfonikus hangverseny. 23.30. Táncczene. — Leipzig: 22.30. Táncczene. — Stuttgart: 20. Népszerű hangverseny. — Frankfurt a M.: 20.15. Népdalok. — 21.15. Mandolin-hangverseny. Budapest: 9.30, 12. és 15. Hírek, közgazdaság. — 16. Gyermekdalok. — 17.02. Az Opera kamarazenekarának hangverseny. — 18.30. Rádióamatörposta. — 19. Jogügyi előadás. — 20. Magyar dalest. — 22. Könnyű- és táncczene.

január végéig az adóvallomásokat. törvény a házbéradóval szemben kötelezőleg előírja az adóvallomások benyújtását és aki ezt kellő időben nem nyújtja be, az a törvény szerinti adó egynegyed részét mint bírságot köteles külön megfizetni.

A házbéradóval szemben a vallomásokat egyébként legcélszerűbb a valóságnak teljesen megfelelően kitölteni, mert a pénzügyigazgatóságok által megállapított bizottságok fogják bejárni a várost és minden lakásról, helyszíni szemle alapján, külön jegyzőkönyvet vesznek fel és aki hamis vallomást tett, az ugyancsak a házbéradó egy negyed részével megbírságozható.

Annak igazolására, hogy az egyes lakók mennyi házbért fizetnek, nem kell a bérleti szerződéseket, vagy ezek másolatait becsatolni, elég ezeket a helyszínére kiszálló bizottság előtt felmutatni. Nagyon fontos tudni, mert a közvéleményben efelől téves felfogás van elterjedve, hogy az adómentes házak után is épen úgy ki kell állítani ezt a 3. számú adóbevallási ívet, mint az adó alá eső házaknál. Tehát itt is fel kell tüntetni az összes lakrészeket stb. A különbség csak az, hogy az u. n. mentesítési rovatba be kell írni, hogy az új házra mikor adta ki a városi tanács a lakhatási engedélyt. Ennek alapján azután a kivető bizottság megállapítja az adómentességet.

Elítelt aradi fatolvajok.

Két. havi fogház aradi fatelepek fosztogatóinak.

(Arad, január 10.) Az aradi törvényszék Ozeanu—Moldovan-tanácsa ma délután hirdette ki ítéletét a sorozatos betöréses lopással vádolt Tar János, Horvát István és neje, Kiss András és neje, Csipai Mihály, Ládai István aradi munkások, valamint Pacurar György és Goron Leontie volt aradi rendőrök bűnyűgyében, akik — mint ismeretes — a múlt év elején sorozatos betöréseket követtek el több aradi fatelepen.

A vádlottak a vádirat szerint valóságos tolvajbandába tömörülve, szinte hivatásszerűleg ülték a betöréseket, amelyeket leginkább a Seidner-, Zettel- és Földes-féle fatelepeken követtek el, ahonnan hosszú időn keresztül több, mint fél millió lej értékű faanyagot hordtak el. A banda tagjai egészen a nyár elejéig háborítatlanul fosztogatták a fatelepeket, míg aztán a véletlen kipattantotta bűnös üzelmiket. A rendőri nyomozás annak idején kiderítette, hogy a tolvajok, Ládai István, a Seidner-fatelep éjjeli őre segítségével hatoltak be a fatelepre és a rablott épületfákat és deszkákat éjnek idején kocsival szállították el. A társaság orgazdája a két asszony volt, akik a rablott holmikat kisebb tételekben munkásoknak adták el, míg a két rendőr, akik ugyancsak aktív részt vettek a betörésekben, a lopott épületfaanyagokat Szabadhelyen lévő házaik tatarozására használták fel.

A megtartott főtárgyaláson a törvényszék bűnösnek mondotta ki a banda tagjait, de enyhítő körülménynek vette, hogy a bűnre a nyomor csábította őket, s ezért Tar Jánost, Horvát Istvánt és feleségét, Kiss Andrást és nejét, Csipai Mihályt, Pacurar és Goron volt rendőröket, a 92. szakasz alkalmazásával egyenként 2 havi elzárásra ítélte, büntetésüket azonban az elszenvedett vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vette, Ládai István éjjeli őrrel szemben. — miután a Seidner-cég visszavonta eliene tett feljelentését — feljelentés hiányában minden eljárást megszüntettek.

Magyar egyetemi tanár súlyos balesete. Budapestről jelentik: Tegnap este, az Erzsébet-körúton motorbicikli-baleset történt. Dr. Jordán Károly 56 éves egyetemi tanár, ki a Berényi-uccában lakik motorbicikkel gyors tempóban haladt a körúton. Az uttesten akart átmenni Balogh Sándor 63 éves végrehajtó, akinek a Dob-ucca 8. szám alatt van a lakása. A motorkerékpár vezetője túlkölt azonban az öreg végrehajtó nem tudott a motorbicikli elő elugrani, amely elütötte. Jordán Károly lezuhant a kerékpárról és agyrázkódást szenvedett. A mentőket hívták, akik a súlyosan sebesült egyetemi tanárt és a könnyebben sérült végrehajtót is bevitték a Rókus-kórházba. A nyomozás megindult.

Nádós sulyosan megbetegett.

Zsába győtri Magyarország volt országos főkapitányát. — Elhalasztották a gyűjtőfogházba való átszállítását.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Hetekkel ezelőtt több közlemény jelent meg arról, hogy a frankhamisítási bünper fővadásztájt, dr. Nádós Imre volt országos főkapitány a markóccai fogházban sulyosan megbetegedett. E hírekre vonatkozólag energikus cáfolatok jelentek meg, amelyek arról szóltak, hogy Nádós Imrének nincsen semmi baja, makkegészséges és cellájában nagy fizikai erőt igénylő testgyakorlatokat végez. De megcáfolta maga Nádós Imre is a betegségéről szóló híreket a pénteki ítéletkiírás alkalmával, ahol jókedvűen, derűsen jelent meg, s látszott rajta, hogy duzzadó egészségnek örveid.

Tegnap azonban hirtelenül és váratlanul meglehetősen sulyos betegség támadta meg Nádós Imrét, akit a fogházügyészség rendelkezése folytán tegnap délután kellett volna kiszállítani a gyűjtőfogházba, hogy innen hátralévő büntetésének elszenvedése végett fegyházba utalják be.

Kora reggel azonban Nádós Imrét rendkívül kínos, győtri fájdalmak lepték meg, úgy hogy sürgősen elhívták hozzá dr. Ötvös József egészségügyi tanácsost, a Markó-uccai fogház orvosát, aki konstataálta, hogy Nádósyt zsába győtri. Fájdalomcsillapító porokat adott a volt országos főkapitányának s mivel az egészségi állapota a nagy fájdalmak folytán leromlott, intézkedett a fogházorvos a szállítás elhalasztása iránt is. Az ügyészség vezetőjére a hirtelen bekövetkezett betegség folyományaképpen úgy intézkedett, hogy Nádós Imrét — ha egészségi állapota akkorra megjavul — e hónap 17-én szállítsák ki a gyűjtőfogházba. Onnan Vácra, vagy a bartai fegyintézetbe viszik.

Aradi nyugdíjasok panasza

Gyűlést tartottak Arad nyugdíjasai s a panaszok egész légióját sorakoztatták fel. — Memorandumot intéznek a kormányhoz.

(Arad, január 10.) Vasárnap délelőtt tartották meg nagygyűlésüket az aradi és aradmegyei nyugdíjasok az aradi városháza nagyszobájában, amely zsufolásig megtelt az érdekeltekkel. A gyűlésen, amelyen Went Manó ügyvezető elnököt, elsősorban a nyugdíjtörvény sérelmes részeit tárgyalták le. Az elnök ezután felkérte dr. Nagy Sándort, aki az egyesület meghívására jött el, szólaljon fel a tárggyhoz, miután ismeretes, hogy képviselőkorában mindég védte a vasutasok és nyugdíjasok igazát. Dr. Nagy Sándor tartalmas beszédben vázolta a nyugdíjasok szomorú helyzetét és kijelentette, lehetetlenség, hogy azok, akik egész életükön át dolgoztak a közért, most, öregkorukra nyomorogjanak és éhezzenek. Felhívta a nyugdíjasok figyelmét arra, hogy a Magyar Párt parlamenti csoportja megbízta dr. Párcz Bélát, Aradváros képviselőjét, hogy dolgozzon ki egy javaslatot a nyugdíjasok érdekében. Megnyugtatta a nyugdíjasokat, hogy forduljanak panaszukkal Aradváros képviselőjéhez, akinek önzetlensége garancia arra, hogy tőle telhetőleg pártolni fogja a kéréseket. A beszédet nagy tapsal fogadták.

Ezután ismét Went Manó szólalt fel, aki kérte az egyesület tagjait arra, hogy a legközelebbi ülésen a tisztikar választása alkalmából új elnököt válasszanak, mert ő úgy érzi, hogy a mai viszonyok között nem képes megfelelni feladatának. Szavait általános tiltakozás követte, azonban Went Manó kijelentette, hogy feltétlenül ragaszkodik elhatározásához. Fényes Sándor alelnök elmondotta, hogy Tornya Gyulával állandó levelezést folytat, aki már eddig is sokat tett az esküt nem tett nyugdíjasok érdekében. Somogyi Gyula felsőkereskedelmi iskolai igazgató panaszkolta, hogy különbséget tesznek nyugdíjasok és nyugdíjasok között; a régi nyugdíjasok között vannak olyanok, akik csak 3—4000 lejt kapnak, míg a most nyugdíjazottak a kétszeresét. Went Manó elnök kijelentette, hogy a sérelmeket memorandumba foglalják és a kormányhoz juttatják, kérve azoknak orvoslását, majd néhány szóval bezárta az ülést.

Készül a Magyar Párt szabályzata.

A reformcsoport marosvásárhelyi ülése, amelyen a Magyar Párt ügyvezető alelnöke is részt vett.

(Az Aradi Közlöny tudósítása.) A Rador távirati iroda jelenti Marosvásárhelyről: A Magyar Párt reform-csoportja tegnap délelőtt Marosvásárhelyen, Ugron András lakásán értekezletet tartott, amelyen a következők vettek részt: dr. Bernády György, dr. Weisz Sándor, dr. Zombory László szentszéki tanácsos, Jarba Béla esperes-plébános, dr. Krenner Miklós, Tóthfalusy József református esperes, dr. gróf Toldalagi Mihály, Kócs Károly, dr. Deutschek Géza, Makkay Domokos, Tabéry Géza, dr. Csizsár Lajos, Fekete Gyula, gróf Teleky Ádám, Orbán Balázs, Erdélyi Elemér, Ferenczy Mihály, Zsiga, báró Bornemissza János, Busnya Lajos és a vendéglátó Ugron András. A reformcsoport meghívta az értekezletre Marostordamegye valamennyi magyar szenátorát és képviselőjét, akik közül dr. Bernády György meg is jelent. Jelen volt továbbá Inczédi-Jocksmann Ödön, a Magyar Párt ügyvezető alelnöke.

Dr. Krenner Miklós elnök örömmel üdvözölte a megjelenteket, akik újból tanubi-

zonyságot tettek lelkesedésükről és összetűsükről. Meleg köszönetet mondott az izben megjelent Bernády Györgynek és Zombory Lászlónak, akik élénk részt vettek a tárgyalásokban. Az értekezlet első tárgya az új szervezeti szabályzat elkészítése volt. A reformcsoport megbízásából gróf Toldalagi Mihály elnöklete alatt egy bizottság fogja meg szerkeszteni az új szervezeti szabályzatot, mely a mezőtelegi értekezleten megállapított demokratikus szellemben. Ez a tervezet felül az ügyvezetési szabályzatot is. A javaslat példányát átadták Inczédi-Jocksmann ügyvezető alelnöknek, a többi példány pedig szétosztották a csoport tagjai között, meg fogják tenni észrevételeiket. A javaslatok beérkezése után a reformcsoport legújabb javaslatát eljuttatták a párt vezetéséhez és a nyilvánosság fórumaihoz. A párt megállapította, hogy rendkívül nagy sikerrel a szervezeti szabályzat mielőbb elkészüljön. A továbbiak során több órára tartották a politikai helyzetről, úgy a pártvezetés, országos vonatkozások szempontjából minden kérdésben sikerült egyhangú határozatot hozni.

Mussolini álma olyan mint a kisgyermek.

Olaszország hatalmas diktátora tollbamondja, hogyan kezdődik a napi legnagyobb megfeszítésével végzi munkáját.

— Az Aradi Közlöny római levelezőjétől. —

Mussolini, a hatalmas diktátor igen érdekes dolgokat mond római levelezőnek arról, hogy miként alszik, ébred és hogyan kezdi el napi munkáját.

Mindenkor életszabályom volt, hogy a legnagyobb erőfeszítésig kell fokozni a test és a lélek minden erejét. Bármit teszek, mindig erőm legnagyobb mértékéig fordítom rá. Az éppen adott tárgyra összpontosítom magam, akár lovaglászról, akár szónoklásról, akár a kormányteendőik végzéséről van szó. Ugyanazt az akaratot fordítom bármely egyszerű formára, melyet fontos diplomáciai ügyre fordítanék. Erőmet megfeszítve játszom és erőmet megfeszítve dolgozom. Mikor kénytelen vagyok félbeszakítani valamely munkámat, hogy új munkába fogjak, szellememet a legnagyobb könnyúséggel állíthatom át és teljesen el tudom felejteni azt a tárgyat, mely előbb foglalkoztatott. Az új munka minden nehézség nélkül foglalja el az előbbinek helyét. Ha szellememnek egyszer kiosztottam a munkát, akkor egyelőre eltűnik minden más a látóköréből.

A testen és a szellemen való ez az uralkodás nem hagy el sem nappal, sem éjjel. Álomom olyan, mint a kisgyermek álma, mély, nem nyomasztó s épen azért üdítően hat idegrendszeremre. Azt hiszem, hogy a legnagyobb álom közben is tudnék aludni. A háboruban bombázás közben is képes voltam mélyen aludni s napokig szakadatlanul tartó harcok után akárhányszor üdítő álomra használhattam fel a harcnak negyedóráskáig tartó szünetét. Rendszerint éjjelkor fekszem és hétkor kelek. Intézkedtem, hogy sohase zavarjanak fel, s nem csakis oly esetekben, mikor nagyon fontos hírek érkeznének. Felfogásom szerint, hírem nem sürgős, nincs reá kényszerítő, hogy azonnal közöljek s üdítő álom ember sokkal jobban élvezheti az örömet.

Hét órai alvás után rendszerint és friss erővel telve ébredek. Mintegy óráig próbálni visszanyert erőmet, és rendszerint nyújtózkodom és ásitok, aztán gyorsan ugrom ki az ágyból. Naponként dődött. Még hálóköntösomben néhány egyszerű gyakorlatot végzek a kábelárammal, hogy felrázzam testemet. Nagyon lélegzem, hogy friss lelkemmel meg tudom tölteni. Ez csak pár perc, aztán a fürdőbe ugrom. Fürdöm rendszerint gyors, a test hőmérsékletének meg-

Régi újságíró ember vagyok és a régi szerkesztő szemével futom végig a lapokat. Nem nehéz dolog, olvasás közben tözködni, mert az öitözködés tisztára munka. Kár arra szellemi erőt is fordítani. Megtesszük mindennap, mozdulatlan matematikusan tehetjük hozzá. Az újság lelki gépezetét foglalkoztatja, mely jól elvégezheti ezt a munkát aközben az ujjak más irányban vannak elfoglaltak. A borotválókészülékkel borotválás fascizmus ellensége a szakállnak. A szakáll a hanyatlás jelképe. Tessék megnézni a nagy római császárok szobrait s látni fogják, hogy valamennyinek simára van borotválva az arca. Róma hanyatlásával jött divatba a szakállviselet. All ez minden korszakra nézve. A renaissance szakálltalan korszak volt. Szakállviselet divatozott a régi hanyatló kormányzat idején is, melyet a fascizmus a simára borotvált arcok ifjúságával váltott fel. A szakáll Keleties, a sima arc a nyugat szimbóluma.

Lovaglórúhámban megyek reggel, tudniillik amennyiben ez a reggeli mondható. Néha elgondolom, hogy hozzá egy angol, ember, met ember, mőles, ka, bar, te, r

A I R E K.

Averescu tábornokné T misoaránszereplője felelősége az olasz kör ünnepélyén. (Az Aradi Közlöny tudósítójától.) A tiszti olasz kör tegnap este ragyogóan sikertély keretében nyitotta meg ezévi idejének estélynek különös ünnepélyességű ünnepét Averescu miniszterelnök felelősége Averescu Clotildnak meglepetése. A tábornokné ugyanis torinoi patricius család aki mindig élénk érdeklődéssel kíséri az olaszok kulturális működését. Az előkelő Bogdan Antal dr. prefektus, az olasz köre üdvözölte. Utána Vignati Giuseppe, misoaránszereplője olasz konzuli ügynökség vezette ki köszönetét azért, hogy a kör ökségét elfogadta. Averescu tábornokné közvetlen szóval válaszolt és megfogadta, hogy többször is meglátogatja majd a misoaránszereplője olasz kört.

A tábornokné leány csokrot nyújtott át az olasz vendégnek, majd Vignati Giuseppe kíséretében átadta III. Viktor király által kitüntetett notabilitás érdemkereszteket. Bogdan Antal Sagovici Sámuel dr. városi főbíró, Averescu Dimitrie volt korszak híressége a kitüntetések. A szép ceremóniát követte, amelyen Freund Leo Gorianzo Doro csellóművész hegedűművésznek működtek után reggelig tartó tánc kö-

Örvénylő várható? A meteorológiai intézet az északi-tengeri depresszió a hideg légnyomással szemben hatástalan lett. A magasnyomású csatorna mutatkozik, a földközi-tengeren kifejlődött depressziót nyugati minimummal köti össze. Középső zónában a légnyomás tovább emelkedett az egész kontinens inkább anticiklon alá került. Kelet-Európában a hideg front a Celsiust is eléri. Időprognózis: Mérsékelt és nyugtalan idő, inkább csak nyugati havazással.

Marioara szerb királyné születésnapja. Budapesti jelentik: Marioara jugoszláv királyné születésnapja. A királyné 23-ik életévét. Ez alkalomból a bucaresti-i orosz templomban Telemak volt, amelyen a jugoszláv követség szennyezte, az udvar, a kormány tagjai és a bucaresti-i szerb kolónia vettek részt.

Rektorok értekezlete Bucarestben. Bucarestből jelentik: A közoktatásügyi minisztériumban Petrovici elnöklete alatt az összes egyetemek rektorai kedden értekezletet tartanak.

A magyar miniszterelnök Rómában. Budapesti jelentik: Gróf Bethlen István magyar miniszterelnök politikai körökben elterjedt hírek szerint, február végén Rómába utazik. A magyar miniszterelnök útját az teszi nehezebbé, hogy a magyar kormány jelenleg is a magyarországi kérdés. Az olasz kormány a magyarországi kérdés. Az olasz kormány a magyarországi kérdés.

Hindenburg jókívánságai Ferdinánd királynak.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Manu berlini román követ értesítette a kormányt, hogy Hindenburg elnök az utóbbi fogadtatás alkalmával rendkívül melegen

érdeklődött a király egészsége felől és jókívánságait kérte tolmácsolni az aradii teljes légyógyúrásiért.

Uj boxermozgalom Kinában.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Sanghából érkezett s a kínai eseményekkel kapcsolatos hírek következtében egyre sürribben merül fel politikai körökben az a feltevés, hogy új boxermozgalommal állj Európában szemben. A szövetségesek megkezdtek a kantoni csapatok ellen hadjáratukat. Vu tábornagy hadserege Ho Nannál döntő győzelmet aratott.

A kantoni kormány képviselője kijelentette a Daily News munkatársának, hogy a kínai

nacionalisták ama ténye, hogy az angol koncessziókat is ellenőrzik, Hankauhan a legnagyobb biztosíték az angolok életére és vagyonára vonatkozólag. A nemzeti öntudatra ébredt Kína legnagyobb érdeke az, hogy az idegenek felett örökösön. Hír szerint az angol kormány akarata ellenére történt, hogy az angol konzul átengedte a kínaiaknak az angoloknak engedélyezett területeket. A külügyminisztérium meg akarta védeni ezt a területet és a konzul saját felelősségére és a külügyminisztérium beleszólása nélkül cselekedett.

A Biserica si Scola egyházi értesítő fél-százados jubileuma. Az erdélyi román nemzeti és egyházi kultúra terjesztésében jelentős része van az Aradon, Stana Simion szentszéki tanácsos felelős szerkesztésében megjelent Biserica si Scola című egyházi értesítőnek, amely január elsejével megjelenésének ötvenedik évfolyamába lépett. A kitűnő folyóirat, amely a hivatalos részen túl mindenkoron a kultúra és a béke szükségét hirdette, a fél-százados jubileum alkalmából ünnepi számot adott ki, amelybe Comsa Gergely püspök írt vezércikket.

Repülőgépek szállítása. Bucarestből jelentik: A hadügyminisztérium számos ajánlatot kapott repülőgépszállításokra. Az ajánlatokat külön bizottság vizsgálja felül.

Sorsjáték az aradmegyei árvízkarosultak javára. Tegnap tartották meg az aradi vármegyében a mezőgazdasági sorsjátékot, amelynek az árvízkarosultak javára rendeztek. A sorshúzáson Boneu Vazul prefektus, Lázár Ágoston dr. alispán, Mandru Miklós ügyész, Ádám György, Maros Mihály dr. és Nasta Viktor bankigazgatók vettek részt. A szelelőrostát egy Crocna-községbeli gazdálkodó nyerte meg, neve egyelőre még ismeretlen. Drágos György (Brustini) egy boronát, Delejan Pavel (Zimandul-nou) egy boronát, egy másik Crocna-községbeli gazda egy ekét, Martici György (Ágris) egy ekét, Klein Miklós (Engelsbrunn) egy ekét nyertek. A sorsjegyek tulajdonosai a január hónap folyamán tartandó húzásban is résztvesznek és ezért meg kell őrizniük sorsjegyeiket. Aradmegye 93.000 lej értékű sorsjegyet árusított az árvízkarosultak javára.

Megrongálták az aradi közutakat. A tél fagy beálltával az aradi közutakat modern készülékekkel szerelték fel, amelyek megvédtek a kutakat a befagyástól. Ma reggel különös eseményről tettek jelentést Angel István dr. interimár bizottsági elnöknek. Ismeretlen tettesek, ugyancsak ismeretlen céllal, a föld mélyében másfél méternyire fekvő készülékeket elgörbítették, egyes alkatrészeit eltörték, úgy, hogy azok teljesen hasznavehetlenekké váltak. A jelentés nyomán az elnök nyomban intézkedett, hogy az elrontott készülékeket kicserélik, vagy kijavítsák. Egyben átiratot intézett a rendőrséghez, szigorú őrzetet kérve a kutak számára és felhívta az érdekelteket lakosságot, ügyeljen maga is arra, hogy lelkiismeretlen egyének ne tegyék tönkre az aradi közutakat.

MA ESTE 9 órakor
Waldbauer-Kerpely
 hangverseny
 Sándor F.-nél és az esti pénztárnál.

Az aradi tűzoltóság munkája. Érdekes készített el az aradi tűzoltóparancsnok, amely összeállította az elmúlt évben történt tüzek számát és kimutatta, hányszor volt tüz az elmúlt évben a mentők. A statisztika elmutatja, hogy a múlt évben 65 tüzest volt, a leggyakoribb nyári hónapra, júliusra egész hónapban egyetlen tüz volt. A januárban volt a legnagyobb, amikor tüz történt. A mentők a múlt évben 437-

Nagybeteg a magyar vitézi szék főrendje. Budapesti jelentik: A Vitézi Szék elektorai Nagy Pál tábornok, volt honvédfőparancsnokot választották meg a Vitézi Szék felsőházi képviselőjének. Nagy Pál tábornok már a választás idején súlyos betegnek feküdt a Korányi-klinikán. A tábornok gyomrában pár hónap előtt jelentéktelen daganat keletkezett, ami később gyulladáshoz vezetett. Nagy Pál a Korányi-klinikáról átvitték a Verebély-klinikára, ahol Verebély egy kisebb operációt végzett rajta. A volt honvédfőparancsnok állapota azonban nem javult s így visszavitték a Korányi-klinikára. Az utóbbi napokban aztán olyan hírek terjedtek el, hogy a tábornok állapota válságosra fordult. Tegnap már legmagasabb helyekről is érdeklődtek Nagy Pál állapota iránt, mivel ide is eljutott a tábornok megbetegedésének híre. A klinika orvosainak véleménye szerint, Nagy Pál tábornok állapota ugyan változatlanul súlyos, válságról azonban nem lehet beszélni, mert a tábornok állapotában — a hírekkel ellentétben — súlyosabb fordulat nem állott be.

Utelvelek láttamozása. Az aradi államrendőrséghez ma rendelet érkezett a belfüggetlen minisztériumtól, mely szerint azoknak az aradi lakosoknak utelveleket, amelyeket valamelyik konzulátus állított ki, elutazás előtt szintén a rendőrprefektúra láttamozza. Az aradmegyei lakosok utelveleit a vármegyei prefektúra bélyegzi felül.

Betörték Costina Jenőné lakásába. Tegnap délután betörték özvegy dr. Costina Jenőné aradi ügyvéd özvegyének Str. Horia (Széchenyi-u.) lakásába. Az elhunyt ügyvéd özvegye nem tartózkodott Aradon és a betörők felhasználták ezt az alkalmat, hogy az őrzés nélkül hagyott lakást kifosszák. Felfeszítették a folyosóra nyíló ajtót és úgy hatoltak be a lakásba. A házmester azonban figyelmes lett a zajra és többed magával bement a lakásba, de a betörők közben elmenekültek. Jelentést tettek a rendőrségnek, ahol megállapították, hogy a tettesek nem vittek el semmit, mert megzavarták őket munkájukban. A betörők kézrekerítésére megindult a nyomozás.

Aradi borkereskedő szabadlábrahelyezési kérelme. Sarbu György dr. aradi ügyvéd a hitelezési csalással és váltóhamisítással vádolt és vizsgálati fogságban levő Hajós László aradi borkereskedő érdekében ma szabadlábrahelyezés iránti kérelmet nyújtott be Radu Pascu vizsgálóbíróhoz. Hajós védője kérelmében bejelenti, hogy a feljelentők a holnapi napon egyöntetűen visszavonják feljelentéseiket s így a további fogvatartásra különösebb ok nincsen. A vizsgálóbíró a holnapi nap folyamán dönt a kérelem felett.

CHOU-CHOU?

A malmosok a liszt árának emelését kérték. Holnap délelőtt tartja ülését az aradi árkormánybizottság. Az üléshez egyetlen kérvény érkezett: a malmosok kérvénye, amelyben a liszt árának lényeges felemelését kérik. Kérvényükben elmondják, hogy a mostani árakat 770 lejes buzaár alapon számították ki és most 840—850 lej a buza, sőt a malomhoz szállítva az 900 lejbe kerül. Így a mai árak mellett nem tudják tovább a lisztet eladni. A holnapi ülést általános érdeklődéssel várja a közönség, miután a bizottság állásfoglalásától függ: megdrágul-e ismét a liszt vagy

— **Diszdoktor lett Magyarország miniszterelnöke.** Budapestről jelentik: Horthy Miklós kormányzó a magyar vallás- és közoktatásügyi miniszter előterjesztésére megengedte, hogy gróf Bethlen István miniszterelnököt a közélet terén szerzett kiváló érdemeire való tekintettel, a debreceni Tisza István Tudományegyetem tanácsa az államtudományok tiszteletbeli doktorává felavathassa és számára a tiszteletbeli doktori oklevelet kiszolgáltatthassa.

— **Fodor Zsigmond meghalt.** Aradon sok helyen fog mély részvétet kelteni az a hír, hogy Fodor Zsigmond építész ma Budapesten hirtelen meghalt. A rövid táviratból, ami a halálhírt jelentette, nem tűnik ki, hogy mi volt az oka Fodor Zsigmond váratlan elhunytának. A megboldogult ismert tagja volt Arad társadalmi életének. Mint a Fodor és Reisinger építő-cég beltagja, hosszú éveken át Aradon lakott és nem egy szép és imponáló alkotás dicsérei az elhunyt építész. Aradról aztán később Budapestre költözött a cég képviselőjében. Mikor a cég felszámolt, Fodor Zsigmond önálló irodát nyitott és építész hivatása mellett részt vett a közgazdasági életben is. Nagy része volt a Magyar-Német Bank alapításában, amelynek vezérigazgatója, Szász Dezső, az ő veje volt. Tragikus elhunytát feleségén, született Assael Melanien kívül sógornője, özv. Csillag Lajosné aradi uriaszony gyászolja Fodor Zsigmondban, aki mindössze hatvan esztendő volt.

— **A magyar felsőházi választások.** Budapestről jelentik: A budapesti egyetem jogi kara dr. Nagy Ferenc volt államtitkárát választotta meg rendes tagnak, míg póttag: dr. Tomcsányi Móric lett. A Zeneművészeti Főiskola Hubay Jenőt rendes és Bartók Bélát póttagnak választotta meg. A képzőművészeti főiskola Lyka Károlyt rendes és Réti Istvánt póttagnak, az állatorvosi főiskola Huttyra Ferenc rektort rendes és Marek Józsefet póttagnak választotta. Debrecen város részéről Szentpétery Kun Béla egyetemi tanár rendes. Nagy József póttag, a debreceni Tisza István egyetem Pokoly József rendes és Tóth Lajos póttagot, Kecskemét Révész István budai preláust, Csongrád megye Cicatricis Lajos nyugalmazott főispánt, Szolnok megye Horthy István lovastábornokot, Kiss Ernő ügyvédet és Borbély György királyi kamarást küldte a felsőházba.

— **Felemelik a kisvasut viteldíját.** A géptüzemek vezetősége elhatározta, hogy az anyag és bérdrágulás folytán nagymértékben emelkedett rezszi miatt, a kisvasut vitelbéréit február 1-vel felemeli. A terv szerint az eddigi 2.50 lejes jegy ára 3 lej, a 4 lejes jegy 5 lej, az 5 lejes 6 lej és a 8 lejes jegy kilenc lej lesz. A bérletek ára körülbelül 10 százalékkal drágul. Az emelést javaslat az interimár bizottság elé kerül jóváhagyás végett.

— **Halálos baleset.** Weinreich Péter pancotai lakos az elmúlt éjszaka lakásából jövet, a folyosó lépcsőjén elcsuszott és olyan szerencsétlenül zuhant a bejáró előtti kőlapokra, hogy súlyos belső zúzódásokat szenvedett. Pár órai kintlódás után meghalt. Az ügyészség megadta a temetési engedélyt.

— **Pincetűz.** Ma este 11 óra tájban a Boulevard Regele Ferdinand 15. számú ház pincéjében eddig még ismeretlen okokból tűz ütött ki. A tűzoltóság csakhamar a helyszínen termelt és így sikerült a nagyobb veszedelemnek elejét venni. Csupán fa esett a tűz martalékaul, a kár jelentéktelen.

— **Gencsynénél ma, kedden táncóra lesz a Központban.**

— **Gyermekfelruházás.** Az aradi Orth. Izs. Jótékony Nőegylet Előjárósága f. hó 11-én, kedden délután 3 órakor az orth. izs. templom-épület tanácstermében ruhakiosztást tart, mely alkalomhoz a t. tagokat, valamint érdeklődőket szívesen látja.

— **Fürst Jenőné növendékeinek piknik-estjére,** mely 11-én lesz, azon ismerősök, kik meghívót nem kaptak, kedden, 11-én este 9 órakor átvehetik a pénztárnál.

— **Dr. Róna orr-, gége-, fülorvos felgyógyult,** ismét rendel Str. Moise Nicoara 17. (Petőfi-m.) Simay fürdő mellett.

— **Fürst Jenőné tánciskolájában kéthetes Black Bottom-kurzus kezdődik.** Jelentkezni lehet egész nap a Gyémántteremben.

Kedden lesz ítélet a torneal selyemsempészes ügyében

(Arad, január 10.) Az Aradi Közlöny írta meg egyedül, hogy a nemrégiben nagy port felvert torneal selyemsempészes ügyében az aradi vámfelügyelőség Dumitrescu vámfelügyelő vezetésével napok óta kihallgatásokat

folytat a vámkihágás megállapítása, illetve a vámbírság kiróvása céljából. A tárgyalás még a mai napon is a késő éjszakai órákig tartott s így az ítélet meghozatalára, illetve kihirdetésére csak holnap délelőtt kerül sor.

Millerand kimarad a francia szenátusból

A baloldali pártok győztek a francia szenátorválasztáson.

(Az Aradi Közlöny távirati tudósítása.) Párisból érkezett jelentések közlik, hogy Franciaországban tegnap folytak le a szenátorválasztások. 108 szenátor közül 67-et újból megválasztottak és 41 új szenátor kapott mandátumot. A választás eredménye a következő: köztársasági párt 3 (nyereség 1), jobboldali republikánusok 19 (nyereség 2), baloldali republikánus 19 (veszteség 8), független radikálisok 9 (veszteség 1), radikális szociálisták 44 (veszteség 6), republikánus szociálisták 2 (nyereség 2), szociálisták 10 (nyereség 8) és kommunisták 2 (nyereség 2) mandátumot kaptak.

A választás az egész országban rendezés nélkül folyt le. A megválasztottak között vannak Raul Peret, Barthou, Leon Berard, Caillaux, Jonnard. Kibuktak: Millerand, De Selves a szenátus volt elnöke, Izrael a Herriot kormány volt kabinetfőnöke, Morain, párisi rendőrfőnök és Darias, a szövetségesek adósságtügyi bizottságának elnöke.

A párisi lapok a francia szenátorválasztás eredményét kommentálva megállapítják, hogy kisebb eltolódás történt balfelé, amit főként az ugynevezett kartell-listák felállítása idézett elő. Teljesen új a szociálista szenátorok csoportja, amely eddig nem működött önálló frakcióként. Példa nélkül álló eset Millerand volt köztársasági elnök és De Selves volt szenátusi elnök bukása, valamint Peret kamarai elnök megválasztása.

A szenátusi választások napján egyszerre három szenátor hunyt el tragikus módon. Beuvin, az egyik, fel akart ugrani a mozgó vonatra, hogy azzal a kerületébe utazzon. Azonban eltévesztette az ugrást és a vonat alá esett, amely mindkét lábán levágta. A kórházba szállítás közben meghalt. A másikat Strassburgban szívizélvénél érte, míg a harmadikat Limoges város szenátorjelöltje náthalázban halt meg.

Elsorvasztják az ipartestületeket

Az iparosság újabb terhel. — Aradi iparosküldöttség megy Bucuresztibe.

(Arad, január 10.) Az ipartestületeket alapítványban támogatja meg az a törvényjavaslat, amit a szenátus már meg is szavazott és nem sokára a parlament másik háza elé kerül. A javaslat értelmében minden tanonc szerződése után 30, minden segéd felszabadítása után 300 és minden mesterigazolvány után 500 lejt kell beszélni az iparosoktól a munkaügyi minisztérium tárcája javára. A munkaadóknak azonkívül minden iparimunkás után heti 2 lejt kell fizetniük ugyanerre az alapra, amelyből tanonc és munkásotthonokat akarnak létesíteni. Hozzávetőleges számítás szerint 150 millió lejt gyűlne össze ilyen módon erre a célra évente, a baj azonban az, hogy az inkasszáls az összeg felét előreláthatóan fel fogja emészteni, úgy, hogy már nem fog megfelelni annak a célnak, amire szánták. A főszerelem azonban ott van, hogy a törvénynek ez az intézkedése egyszerűen tönkreteszi az ipartestületeket, melyek ilyenek elesnek egyben bevételi forrásoktól. Az ipartestületek szövetsége ép ezért országos kampányt indít a törvény revíziója érdekében és azt óhajtja, hogy a munkásság mevelésének és a munkásotthonok emelésének költségeit az egyenes adókból fedezze az állam és ne sújtsa újabb terhekkel a súlyos adók alatt amugy is nyögő iparosságot.

A szövetség egyébiránt a revízió ügyében január 20-án Zima Tibor vezetésével monstre delegációt küld Bucuresztibe, ahol előzőleg egy értekezletet tartanak az ökirálási iparosok szervezésével és aztán azok delegáltjaival együtt mennek Trancu-lasi miniszterhez.

Nagy tűz Clujon.

Legett az Uránia-palota tetőzete. — Gyújtogatás okozta a tűzveszedelmet.

(Az Aradi Közlöny cluji tudósítójának telefonjelentése.) Tegnap este hét órakor nagy tűz ütött ki a volt Ferencz József-uton levő „Uránia”-palotában. A hatalmas, három emeletes palota egész tetőzetét elhamvasztotta a tűz és csak a tuzoltóság nagyszerű felszerelésének köszönhető, hogy az egész palota el nem pusztult. A tűz híre a földszinten levő mozgószínház közönsége körében óriási pánikot idézett elő. A nézők fejvesztetten menekültek a vészkiáratokon, de szerencsére súlyosabb természetű sebesülés nem történt. A palota huszonöt lakóját a tűz idejére kilakoltatták.

Ma délelőtt bizottság szállt ki a helyszínére a tűzvizsgálat megejtése céljából. Megállapítást nyert, hogy a tüzet gyújtogatás okozta.

ta. A házmaster fia, aki a mozgószínház gépezete, nyomban a tűz keletkezése után felszaladt a harmadik emeletre, miközben két megrémült arcu, rongyos ruházatu katonával találkozott, akik örült tramban rohantak lefelé a lépcsőn.

A rendőrség azt következteti, hogy a katonaruhás egyének minden valószínűség szerint a harmadik emeleten lakó Cseke Albin lakásán betörték, de ott valaki megzavarhatta munkájukban. A katonák ezután felmenekülhettek a padlásra és ott alkalmas pillanatra vártak, hogy észrevétel nélkül megszökjenek. Valószínű, hogy a várakozás izgalmaiban cigarettára gyújtottak és az eldobott égő cigarettavégtől a padlásra elraktározott holmik meggyulladtak és a tűz hamarosan tovább terjedt. A rendőrség a vizsgálat alapján erőyes nyomozást indított az ismeretlen katonaruhás egyének kézrekerítésére. A tűz okozta kárt még nem állapították meg pontosan.

Halálos korcsolyázás.

Egy magyar főhadnagy megrendítő tragédiája.

(Az Aradi Közlöny budapesti tudósítójának távirata.) Halálos szerencsétlenség történt tegnap délután egy szolnoki alkalmi jégpályán. Szolnok ugyanis nem rendelkezik korcsolyapályával és ezért a közönség a 2. sz. gyalogezred laktanyája mögötti kubikosgödrök jegén szokta sportszennvedélyét kielégíteni. A hatóságok állandóan figyelmeztetik a publikumot az ott való korcsolyázás veszélyes voltára, azonban hiába. Tegnap is sokan korcsolyáztak a kubikosgödrök jegén, ahol a jég erősségét sohasem lehet megállapítani. Egyszer aztán a jég egy helyen beszakadt és egy négytagu társaság belezuhant a 10—12 méter mély kubikosgödör szennyes vizébe. A szerencsétlenül jártak közt volt Hanzélyi János főhadnagy, a kivel együtt még 3 hölgy zuhant a vízbe. A segélykiáltásokra a közeli kaszárnyából katonák rohantak elő, akik csákyakkal láttak hozzá a mentéshez. Két nő saját erejéből kikapaszzkodott a jégre, a harmadik nő Borekso Ilona és a főhadnagy azonban továbbra is kétségbeesetten küzdöttek a vízben. Végül a főhadnagy egy szerencsés mozdulattal a jégre lökte a leányt, aki így megmenekült, a szerencsétlen katonatiszt azonban a következő pillanatban elmerült a vízben. Hiába kísérelték meg a mentést, már késő volt. Hanzélyi holttestét csak ma találták meg. A szerencsétlenül járt főhadnagy iránt városzerte óriási részvét nyilvánul meg. A rendőrség emiatt most szigorú rendeletben tiltotta meg a nyílt helyen való korcsolyázást.

Nem kapnak vizet az aradi üzemek adósa.

Beszűntetik a víz- és gázszolgáltatást a késedelmeskedőknél.

(Arad, január 10.) Az Aradi Közlöny beszámolt az interimár bizottság ama határozatáról, hogy azok a gáz- és vízfogyasztók, akik január 10-ig nem fizetik ki adósságukat a városi üzemeknél, nem kapnak több vizet és gázt. A város vezetőségét az üzemek szomorú anyagi helyzete készítette erre az erélyes intézkedésre, miután az üzem négy esztendő óta

nem képes behajtani könnlevőségeit és így nem tud eleget tenni kötelezettségeinek. Ma felt le a kitűzött határidő. Az inkasszánsok most még egyszer végigjárják az adóssokat és akik azonnal ki nem fizetik számlájuk teljes összegét, nem kapnak több vizet és gázt a városi üzemektől. A szolgáltatások beszüntetése egy-két napon belül történik meg.

Mulatság.

„Adieu Pankota!”

Kitűnően sikerült a pankotai látványos revü-est

(Az Aradi Közlöny tudósítójától.) Karnevál hercege szombaton felébredt álmából, puha takarója alól kidugta csörgőssipkás fejét, megnézte a mulatságok kronológikus sorrendjét és így szólott fényes kíséretéhez: — Hopp, ma Pancotára megyünk, jókedvet varázsolni. Szólt s beszédét tett követte: szombat este pajzán jókedv, bohókás derű uralkodott Pankotán: örökké emlékezetes lett egy látványos revü s ekkor kezdődött meg az ezerszínű farsang, ekkor vonult be jog és naptár szerint Karnevál Üfensége.

O gentleman, ki metalan szombaton délután Pancotára tévedtél, bizonyára elcsodálkoztál azon, hogy hová bujjak el a jó pancotaiak?!... Lázasan, idegesen, aranyos toaletteket, suhogó selyemzuhatagokat, szédítően derékba szabott szmokingokat próbáltak, föllendült bizony ekkor a drogerista ipar, készülődés, láz, 40 fokos láz, hiszen este szépek, elegánsnak kellett lennie mindenkinek az esti bála Pancotán. És kedves idegen, ha este ugy kilenc óra felé is végignéztél volna Pancota képen meg lepett volna az a nagy élnkség, amely ily sötét éjszakában csak karácsonyi éjféli misén szokásos. Sűrű csoportokban vonultak fel a Dacia-vendéglő felé a pancotai elit-társadalom tagjai... A nagyterem teljesen zsúfolt, s a függöny mögöl előlép egy bájos, üde urileány: Werner Magda, azaz Mädy, ő a revü szerzője, a revütársulat lelke, a szellemesség képviselője. Konferánst mond, szellemeset, ötleteset, közvetlent. Vidám szavak röpöntek s nyomában a jókedv, a kacagás.

Első szám: Samuka a moziban. Bohózat. A cím elegendő. Szünni nem akaró kacagás. Lannert János, Weisz Mihály, Krasztel Orbán, Titizer Ferenc, egytől-egyig aranyhumorúak. Majd: Ungár Lili: Farsangi tánc. Gyönyörű urileány csodálatos könnyedségű tánca. Utána Baký Magda szavala komoly felkészültséget mutató. Werner Mädy konferáló szavait már előzetes taps kíséri. Természetes is, mert amint Mädy mondta, tüzesszemű olasz kis lány táncszáma következnek. Márton Valkó volt ez a tüzespillantású pancotai művész; s a táncszáma? Kiforrott tudás, sok báj. A publikum tapsorkána újrázást követelt. Ezután Zágón István egyfelvonásos szerkesztőségi jelenete fakasztott sok kacajt. Lannert János, mint szerkesztő, meglepően hü és stílusosan raffinált „kollégát” igyekezett adni. Menczer Magda, aki egyébként a társrendezés nehéz munkájában szerzett nagy érdemeket, négyes alakításában értékes, művészi ambíciókról tett tanulságot. Rosenberg Irma egy mindenáron irodalmár kisleányt alakított erős komikai vénával. Harsogó derű kísérte minden jelenését. Balogh Mancsi és Lannert János rendkívül kedves ének- és táncjelenete következett ezután. Balogh Mancsi a megtestesült kedvesség, s ha férfire rá lehet mondani, hogy bájos, úgy Lannert János föltétlenül az. Számukat a közönség háromszor is megismételtette.

A tulajdonképeni revü-szám ezután következett. Egy fiatal bakfis (Menczer Magda) születés napjában hangulatosan elevendett meg a tavaszi kalap, a harisnya s keztyű, a napernyő, a legyező, a cipő s az estélyi ruha. Az egyes számokban Sonnenschein Lenke és Hartmann Rózi, mint tavaszi kalap kaptak sok tapsot. Bartos Böske, mint keztyű és harisnya, kellemes szopránjával s ügyes táncával általános tetszést aratott. A napernyő jelenetben Rosenberg Irma és

Brummer Marika (Budapest) jeleskedtek s e szám másik érdekessége Sonnenklar Lili napernyős sváb kofaasszonya volt. Komoly komikal rutinja, elsőrangú, hamisítatlan sváb accentusa, pompás tánca hatalmas sikert hozott számára. A legyező személyesítésében Balogh Mancsi volt igen hangulatkeltő. Ragyodó toalettje magas izlésre vallott. Hajdu Kató, aki jóformán beugrott szerepébe, mint vásott suszterinas, charleston-számával érdemelt sok-sok dicséretet. Az estélyi ruha alakításában Schmidt Mancsi és Martics János (Arad) táncoltak el egy szeriöz, meleg sikerű tangót. Utána Török Rezső „Viaszkvirág” c. egyfelvonásosa következett, amelyben Werner Magda az asszony szerepét ruházta fel sok egyéni színnel, Lannert János és Titizer Ferenc pedig a bíró és a férfi alakításait adták jellemzően.

Tessék! Ezt teremtette meg Werner Mädy, pompásan, ötlettel, sok-sok közvetlenséggel. Az előadásnak csak egy nagy szomorúsága volt. Werner Mädy bucsuja Pancotától. Mert Werner Mädy elszakad Pancotától: férjhez megy. Menczer Magda, az előadás keretében megkapó, kerestetlen szavakkal bucsúzott Werner Mädytől, akinek távozását nagyon fájlatják. A kitűnő előadás után tánc következett. Purcs Lajos elsőrangú zenekara szüntelen húzta a legjobb talpalávalókat s a hajnali derengés még a legfesztelebb kedvben találta együtt a jelenvoltakat. A rendezőség szépségversenyt is rendezett, amelynek eredménye a következő: I. Sonnenklar Lili, II. Márton Iby, III. Márton Valkó, IV. Menczer Magda, V. Balogh Mancsi. A megjelent urasszonyok és urleányok névsorát a rendezőség az alábbiakban állította össze:

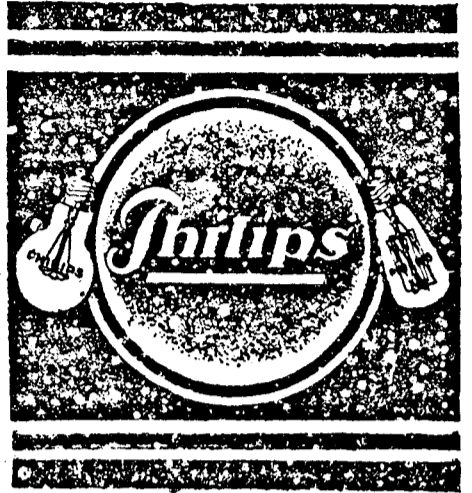
Asszonyok: Palcu Lázárné, Márton Sándorné, Márton Rudolfiné, Sonnenklar Vilmosné, Kramer Sándorné (Arad), dr. Werner Miklósné, özv. Abfall Ferencné, Beamter Ödönné, Carmiol Manóné (Galsa), Csáky Gusztávné, Barna Béláné, özv. Baloghné, Ehling Gáspárné, Engelhardt Imréné, Engelhardt Jakabné, Fekete Józsefné, Engel Mórné, Gherba Gusztávné Gombos Antalné, Ghiba Mihályné, Fülöp Adolfiné, Fiola Gyuláné, Farkas Gyuláné, Hartmann Zsigmondné, Hajdu Lajosné, Hanke Kálmánné, Halász Istvánné (Taut), Irányi Mórné, Irányi Szeréna, Iatvin Simonné, Kaufmann Károlyné, Kleindl Vincéné, Krasztel Mátyásné, Kaisingerné, Kubeczóné, Kovácsné, Molnár Józsefné, Menczer Adolfiné, Maczkó Jánosné, Neumann Miksáné, Örs Rezsóné, dr. Rasti Rezsóné, Rosenberg Samuné, Reimmüller Antalné, Sonnenschein Eliásné, Schweitzerné, Schmidt Ferencné, Schwartz Gézané, Sebők Istvánné, Szabó Ferencné, Ungár Árminné, Roth Danielné, Tóth Péterné, Ursz Jánosné, Tatterer Jánosné, Weisz Mórné, Weisz Józsefné, Wernerné, Wagon Károlyné, Varitz Sándorné, Wieder Józsefné, dr. Hinnyné, Gajdáné, Secusan Györgyné és még sokan.

Leányok: Werner Magda, Gartner Olga (Arad), Márton Iby, Márton Valkó, Hirschl Hilda (Arad) Hajdu Kató, Ungár Lili, Menczer Magda, Rosenberg Irma, Baký Magda, Balogh Rózi és Mancsi, Bécsi Tinci, Bécsi Rózi, Fleischer Juliska, dr. Iritz Margit (Taut), Holczler Csóré (Baja), Lannert Karola, Lannert Évi, Magoran Mariora, Muszka Gizi, Molnár Margit, Szabó Irma, Szabó Margit, Zoltán Erzi, Zoltán Lili, Schmidt Magda, Secusan Babó, Schwartz Gizus (Belényes), Hartmann Rózi, Sonnenschein Lenke, Brummer Marika (Budapest) s többen. (—)

— Álarcos-est Rovinen. Dankó Boldizsár Ferenc és zenekara e hó 15-én este 8 órai kezdettel a rovinei (magyarpécskai) kaszinó összes termében szigorúan zártkörű álarcos jelmez-estélyt rendez, amelynek bálányai a következők: Dr. Issekutz Marcellné, Bolyos Mátyásné, Mateovics

Béláné, Rokszin Jánosné, Rója Istvánné, Vörös Gyuláné, dr. Friedmann J.-né, dr. Ghebeles Lázárné, Weisz Pálné, Eliás Simonné, Koncz Lajosné, Eliás Márkusné, Kuliner Mórné, Schlesinger Ferencné, Strasser Károlyné.

— Deutsch nagy álarcos jelmez-bálja január hó 15-én a városligeti lövészegyesület helyiségében.

A cluji Cosmutza-szanatorium Egyiptomban.

Az emberi egészséget ártalmasan befolyásolja a téli és tavaszi nedves, nyirkos időjárás. Elsősorban azokat, akik tüdőbajban, krónikus mellhártyagyulladásban, vesebajban, cukorbetegségben szenvednek. E bajok enyhülését s gyógyítását csak a meleg éghajlat nyújthatja, de nagyon kevesen vannak, akik a mai valutánis viszonyok mellett megengedhetik maguknak ezt a fényűzést.

Ennek a felismerése indította arra az előnyösen ismert cluji Cosmutza-szanatorium vezetőségét, hogy a Kairó mellett Heluan szivattagi gyógyhelyem téli üdülőtelepet létesítsen, ahol a fentemlített betegek a legmérsékeltőbb díjszabás mellett rendszeres és modern sanatóriumi kezelésben részesülhetnek.

A dr. Cosmutza egyiptomi üdülőhelyére készülődő betegeket a vezetőség Constancában fogadja s az egész uton oda és vissza szak-szerű orvosi kezelésben részesíti. A megállapított program szerint a túra február 1-től április végéig, azaz három hónapig tart.

A jelentkező betegeknek január 22-én este Constancia kikötőben kell lenniük a Hotel Centralban orvosi megvizsgálás végett. Betegeket már 13 évtől feljebb vesznek fel, akiknek gondozásával s felügyeletével külön anyahelyettesi biznák meg. Constancia kikötőből számítva az utazás oda és vissza, továbbá három hónapos ottartózkodás, teljes ellátás, naponként hat étkezéssel és orvosi kezelés személyenként 120.000 lej, amelynek megfelelő összeget dollárban kell a Banca Romaneasca akármelyik fiókjához előzetesen befizetni. Az utlevelek 500 lej vízumköltséggel egyidejűleg a Sanatorium Antoniu Bucurest címre küldendő be előzetesen.

Az aradi Urániában

TARZANFIA

2 részben, 26 felvonásban.

Izgalmas harcok gorillákkal.
Eredeti afrikai felvételek.

Első rész ma, kedden utóljára.

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

KÖZGAZDASÁG.

Bajok az idegen valuták bekebelezése körül.

Hatósági rendelkezések lehetetlenné teszik a külföldi kölcsönöket.

(Arad, január 10.) Az Aradi Közlöny az elsőnek ismertette az igazságügyminiszterium 1926. november 22-én megjelent rendeletét, amely hatályon kívül helyezte az 1924. évi 11.500. számú, az idegen valutákban történő bekebelezéseket eltiltó rendeletet. A pénzpiac fellelőzött az idegen valutákban történő jelzálogkölcsönök bekebelezésének engedélyezési hírére. A pénzintézetek és magánbankházak megbízottakat küldtek külföldre, hogy az ismert pénzforrásokkal felvegyék az összekötéseket.

Az osztrák és magyar pénzpiac ismert feltevélei mellett kerestek városi házakra, földbirtokokra és iparvállalati objektumokra valutakölcsönöket. A külföld 12—14 százalékos kamatozású kölcsönöket ajánlott és a peritektuálásra is megüörténtek az előzetes intézkedések.

Váratlanul azonban újabb akadályok merültek fel. A legsúlyosabb ezek között, hogy

minden egyes kölcsöntranzakció esetében a devizaellenőrző hivatalok engedélyt kell kikérni, amely hivatalok a kéréseket a bucaresti központba továbbították. Onnan pedig az a rendelkezés érkezett a devizaellenőrző hivatalokhoz, hogy a kölcsönt felvevő felek kötelesek igazolni nemcsak a teljes biztosítékot a kölcsön fedezetére, hanem azt is, hogy milyen célokra használják fel a kölcsönt. Ez utóbbi a magángazdaság legsajátságosabb üzleti útját képezvén, már is lehetetlenné teszi számunkra a valutánis kölcsönök igénybevételét.

A devizaellenőrző hivataloknak van még egy sérelmes és érthetetlen rendelkezése és pedig, hogy belföldi hitelező nem kaphat engedélyt valutakölcsönének bekebelezésére és így még azok az igen tekintélyes belföldi valutatőkék sem kerülhetnek ily módon a cirkulációba, melyek több milliárd lejre rugó összegben a pénzügyükben erősen enyhítenék a kamattételeket.

Zürichben 2.72.50, Párisban 13.25 a lej

Helyi valutaárak. (Január hó 10.)
Kifizetések: Berlin 46.25, Amsterdam 87.90, Newyork 193.75, London 943, Páris 7.73, Milánó 8.70, Prága 5.75.50, Budapest 34, Zágráb 3.44, Varsó —, Bécs 27.40, Zürich 37.50. —
Árú: Márka 46, holland forint —, dollár 194, angol font —, francia frank 7.70, olasz lira 8.70, cseh korona 5.75, magyar pengő 34, dinár 3.40, osztrák schilling 27.40, svájci frank 37.50. —
Pénz: Márka 45, holland forint —, dollár 192, angol font —, francia frank 8, lira 8, cseh korona 5.50, magyar pengő 33.50, dinár 3.20, osztrák schilling 26.60, svájci frank 36.56.

Zürichi tőzsdeárak. (Január hó 10.)
 Berlin 123, Amsterdam 207.40, Newyork 518.25, London 2515, Páris 20.50, Milánó 22.80, Prága 15.34.50, Budapest 90.65, Belgrád 9.12.50, Bucaresti 2.72.50, Varsó 57.50, Bécs 73.05.

Zürichi tőzsdezárlat. (Január 10.)
 Berlin 123.05, Amsterdam 207.35, Newyork 518.25, London 2515, Páris 20.56, Milánó 22.55, Prága 15.34.50, Budapest 90.65, Belgrád 9.12.50, Bucaresti 2.72.50, Varsó 57.50, Bécs 73.05.

Bucaresti tőzsdezárlat (Január hó 10.)
Devizák: Páris 7.70, Berlin 46, London 939, Newyork 193, Milánó 8.50, Zürich 37.40, Bécs 27.70, Prága 5.72. —
Valuták: Napoleon 760, márka 45, leva 1.38, török lira 0.90, angol font 938, francia frank 7.70, svájci frank 36.50, olasz lira 8.80, drachma 2.20, dinár 3.30, dollár 192, lengyel zloty 23, osztrák schilling 27.50, magyar korona 27.50, cseh korona 5.65.

— **A Magyar Párt gazdasági programja.**
 Az Országos Magyar Párt gazdasági szakosztálya, a gyengyői nagygyűlés alkalmával egész napon át tartó értekezletet tartott és ezen szövegre kerültek mindazok a bajok és sérelmek, amik a magyarságot gazdasági téren érték. Az értekezleten történt előadásokat és felszólalásokat könyvbe is foglalták és ez a könyv most jelent meg „Gazdasági sérelmeink és kívánságaink” címen. A könyvhöz Gyárfás Elemér szakosztályi elnök irt bevezetőt. A könyvet a szakosztály adta ki s annak tartalma az erdélyi magyar közéletre nézve olyan anyag, ami elirányításul szolgál arra nézve, hogy mi teendők van gazdasági összetartásunk és annak eredményes előrehaladása érdekében. Közös alapeszmével szervesen felépített gazdasági program ez a könyv és megállapítható belőle az is, hogy a gyengyői nagygyűlés ezen a téren nagy munkát végzett. A párt eddigi gazdasági programja csak bizonyos elvi szempontokat állított fel, az új program azonban gyakorlatilag is részletező és a szerzett tapasztalatokhoz igazodó. Főbb elveit úgy jellemezhetjük, hogy a magántulajdon megrázkódításait orvosolni akarja, a földművesek, kisiparosok önszerveződését fel szándékozik karolni és a foglalkozási

ágak közötti egyensúlyra és barátságos békére törekszik. Hatni kíván továbbá az ország vámpolitikájára is. Azt óhajtja, hogy ne az állami költségvetés erőszakolt bevételi gyarapításai legyenek a vámpolitika irányadó motívumai, hanem az adott gazdasági helyzetek következménye. Kívánja a kivitel várnok teljes leépítését és azt, hogy védvámokban csak a belföldi fogyasztást jól ellátó belföldi iparágak részesüljenek. Végső kifejlésben pedig a szabad kereskedelem elvének teljes megvallását sürgeti a párt gazdasági programja. Ezeket a kereteken belül megtalálhatjuk az egyes foglalkozási ágak részletkivonatát teljes részletességgel és hűséggel. Nyolcéves népkisebbségi tapasztalataink rendszere ez a könyv, sőt annál is több. Nyolc év gazdasági története és az ebből levonható tanulságok pedig megjelölik az utat a jobb és szilárdabb jövő megalapozásához.

— **Az új tőzsdetörvény.** Bucarestből jelentik: A tőzsdetörvény a parlament mostani ülészakán kerül letárgyalásra. Az ipar- és kereskedelemügyi miniszter csak ezután fogja az erdélyi és bukovinai új tőzsdék felállítását tanulmányozni.

— **Egy lejes segélybélyeg kell a kérvényekre.** Nicolaeu pénzügyigazgató egy a napokban érkezett pénzügyminiszteri rendelet alapján ma utasította mindama hivatalokat, ahol magánfelek kérelmeket nyújtanak be, hogy a jövőben a kérvényekre az eddigi 50 banis ajutor-bélyeg helyett a szükséges okmánybélyegen kívül egy lejes ajutor-bélyeg kell ragasztani. A rendelet értelmében a hivatalok kötelesek visszautasítani a hiányosan, vagyis csak 50 banis segélybélyeggel ellátott kérvényeket.

— **Bankok és vállalatok adóvallomása.** A pénzügyminiszter ma táviratilag értesítette az aradi pénzügyigazgatóságot, hogy a bankok és vál-

latok adóvallomásaikat benyújtási határidejét meghosszabbította. Az illető részvénytársaságok adóvallomásaikat a mérleg elkészítése után, de legkésőbb április 30-ig nyújthatják be.

— **Kölcsön a népbankok számára.** Bucarestből jelentik: A népbankok számára kiutalt kétszázmillió hitelt a Banca Nationala utján fogják folyósítani.

— **Az olasz—román tárgyaló-bizottságok összeállítása.** Bucarestből jelentik: Az olasz—román gazdasági szerződés értelmében a mai napon állították össze a római és bucaresti-i közös gazdasági bizottságok román tagjainak névsorát. Az olasz—román gazdasági bizottság, amely tudvalevőleg a gazdasági kérdéseket saját hatáskörében vitatja meg és terjeszti elő a kormánynak, Bucarestben és Rómában tart üléseket. A római bizottság tagjai román részről Manoiescu pénzügyi államtitkár, Cezar Popescu iparügyi vezérigazgató, Constantinescu vámigazgató, Seibulescu miniszteri előadó és Posnaru-Istan mérnök, míg a bucaresti-i bizottság román tagjai Coanda tábornok, Garoflid miniszter, Manoiescu államtitkár, Brancovici egy. tanár és Crozescu igazgató. A Dimineata értesülése szerint Manoiescu államtitkár a román delegáció többi tagjával előreláthatólag e hó közepén utazik Rómába.

Mit szólsz hozzá kedves kicsi pajtás
 Megkezdődött a kétéleves sütemény gyártás?
 Nem baj, a fő, hogy jó legyen az
 És ezt szolgálja a SPECIÁLIS „LYA” VAJAS.
 Édes, finom, omlós s csupa vaj,
 Nos kicsi pajtás nincsen semmi baj.

254

MOZI.

xx **A Faust** sajtóbemutatója. Hírfelen elcsúszott a nézőtér, kettészökik az aradi Apolló függőnye és! vásznon élénk tárul Goethe halhatatlan munkája: a Faust. A Faust-legendák, mely évszázadokon keresztül annyi nagy író elgondolásában került az emberiség elé, Goethe klasszikus írásában talált a legcsodásabb interpretálóra és ezért örökre hálás lehet az emberiség. A grandiozus képet az aradi Apolló nagyszabású előadás keretében hozza az aradi közönség elé, úgy mint Budapesten, elő előjátékokat rendez és az előjátékokban Róna Dezső, Horváth Mici, Ladiszlay József és Szentgyörgyi Mária játszanak és énekelnek. A darab legnagyobb alakját, Mefistót Emil Jannings személyesíti. A Faust keddtől kerül vetítésre és az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

xx Mindenkit bámulsatba ejt az az érdekes film, melyet Tarzan címen vetít az aradi Uránia mozgószínház. Afrikában játszódik le a kép első része. A hatalmas film első része keddig marad műsoron és az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

Mielőtt butort vásárol, tekintes meg
Bruckner butorgyár raktárát Arad,
 Strada Ghiba Birta No. 16
 Cég tulajdonos: VAJNA ADOLF.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzurat: Prefectura Judetului.

Az aradi Apollóban ma, keddtől

GOUNOD NAGY OPERÁJA:

FAUST.

Működésben EMIL JANNINGS Működésben

Énekkisérettel és színpadi jelenetekkel. :: A színpadi jelenetekben szerepelnek:

Horváth Mici, Róna Dezső, Szentgyörgyi Mária, Ladiszlay József.

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. :: Jegyek elővételben válthatók.

CHOU-CHOU?

Van szerencsém Arad és vidéke tisztelt vevőközönségeinek szíves tudomására adni, hogy a rak. társaság levő **szesz női és leányka télikabát** és felöltők a mai naptól kezdve saját árban lesznek kiadva. Felkérem a tisztelt vevőközönséget, hogy vételezésük nélkül

győződjön meg utólrhetetlen versenyképességéről!

Minden vevő csinos ajándékban részesül
Iuliu PLESZ Gyula

központi női felöltő nagyáruház Arad, Str. Colonel Piriol 5. (Vörösmarthy-ucca) A színház hátsó bejáratával szemben
Női felöltők 1000 lejtől felfelé
Hiteles képes egyéneknek részletfizetésre is adunk női télikabátokat

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudnivaló az apróhirdetésekről: Az apróhirdetéseket díjak szerint számítjuk. — Minden sor hirdetés ára hétköznap 4 lej — bunt, vasárnap 5 lej. — Vastagabb betűvel 8 lej, illetve 10 lej. — A vastagabb betűvel kivált szavakat aláhúzással kell jelezni. — Hirdetéseket a. u. 6 óráig vasárnap fel. — Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. — A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40 lej, vasárnap 70 lej. A kiadóhivatal semmiféle megígát a jogot, hogy az olyan apróhirdetés sülyegét, amelyik tartalmában fogva eredeti alakjában nem kerülhet, azt minden egyes esetben megváltoztassa, illetve helyesbítse. * * * * * Hirdetéseket telefon útján is tehető, telefon szám: 151. * * * * *

Levelezés.

HA KÖHÖG, HA REKEDT, használjon **Egger meilpasztillát.** Mindenki maga győződjék meg a szer kiváló hatásáról. Kapható minden gyógyszerárban.

Alkalmazás.

MOLNÁRSEGÉD fiatal, szorgalmas felvételik Braun malomban Ujmicalacán. 277

CUKRÁSZSEGÉDET elsőrendű munkást február hó 1-re keres Wild cukrászdán. 236

EGY jobb leány elmenne tanulónak mánikür szalonba azonnal. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kér. 278

KAUCIÓKÉPES, románul, németül tudós hentes-mészáros vidéki fióküzlet-hez keresek. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 274

KERTESZ kerestetik azonnali belépésre 5 holdas kerthez, esetleg bérbé is adó. Ajánlatok „Johanna-malom” Alba-Iulia. 276

HÁZTARTÁSOM vezetésére megbízható nőt keresek, ki a háztartási teendőket lehetőleg egyedül végzi. Igényekkel ellátott ajánlatok Morval Dezső állatorvos Jimbolea címre küldendők. 271

JOBB kisebb szobaleány azonnal vagy 15-re felvétetik. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 270

Lakás.

JÓL BERENDEZETT, különbejáratu butorozott szobát keresek a város központjában lehetőleg teljes ellátással. Cimeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába kérek. 275

KÜLÖNBEJÁRATU butorozott szoba két szolid fiatalembernek kiadó. Arad, Str. Ghiba Birta 44. 273

Vétel és eladás.

SAJÁT termései házfánkezelte öbor palackozva kapható Földes gyógyszerárban. 6876

VESZEK könyvtárat, hangjegyeket, festményeket és hegedűket, Kerpel Izsó könyvkereskedése. 7107

SZÖNYEGEK, filémunkák, klubgarnitúra, bőrfotelok, festmények, dísz tárgyak, háló, uriszoba, ebédlő, leányszoba, szalonberendezések, tükörök, asztalok, ebédlőszékek, vitrin, ágyak, gyermekszék és ágy, falitájak, szervizek, hintaszék, kis Singer-gép, szalonszekrény, íróasztalok, szamovárak, asztalneműk, ágyneműk, szőrmék, férfi ruhák, fiú öltönyök, gyermekjátékok, stb. eladó. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

KERESÜNK egy 2-3 tonnás üzemkés teherautót megvételre. Cím Aradon Virgil Sirka. 280

EGY fiatal házot sertés eladó. Arad, Str. Barbu Leotar 18. 269

BUTORLERAKATBAN legoicsóbb árban kaphatók: ebédlők, hálószobák, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 3 és Str. Moise Nicoara (Petőfi-u.) 9. 5583

BIZOMÁNYBA KERESÉK gyermekjátékokat, dísz tárgyakat, bőröndöket, mü- és antik tárgyakat, komplett szobaberendezéseket, szőnyeget, közszükségleti cikkeket, férfi ruhaneműt, egyes butorárbokat stb. Salgóné, Arad, Str. Consistoriului 12. (Batthyány-ucca) I. em. jobb. 1000

MACULATURÁ PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 800

Divatszövetek, bársonyok, velour, chiffonok és báli selyem újdonságok óriási választékban s olcsó áron kapható.

RIPPNER és BENKŐ

Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-ucca) divatruházban.

Vásznak és sifonok legoicsóbb bevásárlási helye.

Kiskereskedők figyelmébe! Mielőtt cukorka- és csokoládé szükségletét beszerzi, olvasson fel a Bonbonerie „Palatul“-t, hol minden fajta árut állandóan dusan felszerelt raktárámból előnyös árak és figyelmes kiszolgálás mellett bocsájtok rendelkezésére. Bonbonerie „Palatul” Arad, Str. Alexandri I. szám (volt Gábor-izlet).

Ausztriában élők magyaroknak!

7 szó BAUER a szerencse fia

osztálysorsjegyei szerencsével játszanak.

Rendeljen ezért még ma zárt borítékban egy II. osztályú vétel sorsjegyet — (Huzás már január 25-27.)

ALBERT BAUER WIEN, IV., FAVORITEN STRASSE No 4/4.

Minden rendelést azonnal végrehajtunk
Fizetés a sorsjegy vétele után.
A huzás után felkérés nélkül küldjük a nyeremény jegyzéket.

Egy osztálysorsjeggyel nyerhet Ön **750.000 Schillinget!**
100.000 sorsjegy
50.000 nyeremény
Összeneremény érték **10.650.000 Schilling.**

A II. osztályú vételsorsjegy árai:

Egész sorsjegy	S 64.—
Fél sorsjegy	Lej 1900 S 32.—
Negyed sorsjegy	Lej 950 S 16.—
Nyolcad sorsjegy	Lej 480 S 8.—
	Lej 240

a sorsjegyek nyitási ára a további huzásokig, arván csak S. 4.— nyolcadlejt.

„CARLTON”

(volt „BRISTOL”) SZALLODA BUDAPEST. IV., Petőfi-tér 6. sz. Kitűnő konyha. Mérsékelt árak. Kávész. Dunaparton, minden alképzetben könyvtárral.

Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem
Sürgönyeim: „CARLTONOTEL”

Böszörményi János lakatosműhelye

Arad, Str. M. Nicoara 8. (Petőfi-u.) minden szakmába vágó, munkát elvállal u. m.: épületvasalást, szírókat, takaréktűzhelyeket és mindenféle vaszerkezeti munkák szakaszorú elkészítését. Javítások pontosan eszközöztetnek!

Amalgán tojásfestékeket gyárt „Colorit” vegyészeti gyár Arad. Kereskedők kérjenek mintát!

Nyomatott az Aradi Közlöny, rotációs gépen. Kiadótulajdonos: Aradi nyomdavidálya.

Oktatás.

FRANCIÁT nagyon olcsón tanítok. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 214

GITARTANITÁST vállalom. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 272

Ellátás.

HÁZIKOSZT jutányosan kapható Arad, Str. Tâmpa (Darányi-ucca) 8. Ugyanott két leány teljes ellátást nyerhet. 216

Kérjen

Buziási Phönix természetes ásványvizet. Elektromos ástalt és borító.

Ingatlan.

LUDIG-TELEPÉN 92. számú házhely eladó. Bővebbet Calea Saguna No. 214. Radovánál. 248

110.000 LEIÉRT kis magánház Ujmikalán kedvező feltételekkel sürgősen eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 279

Üzletek.

FÖLDES-házban a gyógyszerárhoz közel egy nagy üzlethelyiség kiadó. 283

Olcsó árak Muzsaj-nál Arad

színházzal szemben.

Gyapju öltöny téli ... .. Lei 1750

Double raglan v. ulster téli Lei 2350

Téli kabát szőrme éll gallérral ... .. Lei 2850

Bőr kabát

szőrme bélelt és gallér Lei 4000

Mérték szerinti szabóság. Nagy posztó raktár.

Négy szobás

fürdőszobás modern lakás a vasút környékén, háromszobás, előszobás lakás a volt Tökölly-tér közelében nem nagy lelépéssel átadó. Megbízott: Györfly „Mures”-irodája Arad, Str. Urala, 15280

Butoráztlet megszüntetése miatt

ebédlő, háló, nappali, egyes fés és vasutórok, Edempamlagok és kárptozott áruk jutányos árban részletfizetésre is beszereshetők:

GARAI KAROLY-nál

Arad, Piața A. Inacu 10.

Benz-Gaggenau teherautó

gardános 22 tonnás teljesen jó, olcsón eladó, s

esetleg 1 1/2 tonnás Fordra becsérélhető. :- Ugyanott teljesen berendezett szikvizgyár eladó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában

Ne kötya-vetyélje el holmiját!

Sokkal jobb árat kap érte, ha az

„Aradi Közlöny”

apróhirdetése között kínálja eladásra

Telefon: 151.